

EL NEGOCI DELS BANCS EN EL BEL·LICISME GLOBAL

Rànquing de la banca armada 2025

Autoria: Max Carbonell, Jordi Calvo

Publicat per:

Centre Delàs d'Estudis per la Pau

Bisbe Laguarda, 4
08001 Barcelona
T. 93 441 19 47
www.centredelas.org
info@centredelas.org

Autoria: Max Carbonell, Jordi Calvo

Agraïm també les aportacions d'Edu Aragó, Berta Claver i Célia Beckman, que van contribuir a l'elaboració d'aquest informe en diferents fases d'aquest.

Aquest informe ha estat elaborat en el marc del projecte "De la Banca Armada a la Banca Ètica. Promovem que Sant Cugat sigui un municipi lliure de Banca Armada i per les finances ètiques", finançat per l'Ajuntament de Sant Cugat. El contingut d'aquesta publicació és responsabilitat exclusiva del Centre Delàs i no reflecteix necessàriament l'opinió de l'Ajuntament de Sant Cugat.

Barcelona, març 2024

Disseny i maquetació: Esteva&Estêvão

Imatge de portada: Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord (OTAN); p. 5: Ales Ustinov; p. 7: Luis García;
p. 9: Fortune CEO Initiative; p. 16: La Directa; p. 31: Alfredo Sánchez

ISBN: 978-84-09-70292-3

ÍNDEX

Resum executiu	5
Introducció	7
1. Sobre la responsabilitat de les entitats financeres amb la militarització i el bel·licisme global.	9
1.1 Expectatives del negoci armamentístic.	9
1.2 Qui es pot veure beneficiat de l'increment del negoci armamentístic?	11
1.3 Dades històriques de la relació entre bancs i armes	12
2. El finançament de les armes a Europa i a l'estat espanyol en el període 2022-2024	16
2.1 anàlisi del finançament de la indústria militar seleccionada en el període 2022-2024.	17
2.1.1 Metodologia d'anàlisi utilitzada	17
2.1.2 El complex militar-industrial finançat a Europa i a Espanya.	19
2.2 Rànquing de la banca armada internacional 2025	22
2.3 El finançament armamentista de la banca espanyola.	24
2.3.1 La banca armada espanyola 2025.	24
2.3.2 Cap a un complex militar-industrial i financer?	28
3. Conclusions i recomanacions	31
Bibliografia	34
Annex	38

ÍNDEX DE TAULES

Taula 1. Empreses d'armes i la seva revaloració en 2023	10
Taula 2. Evolució de la despesa militar i de la venda d'armes a nivell mundial (2004-2033)	10
Taula 3. Resum del finançament de bancs espanyols seleccionats d'indústries militars 2015-2024	14
Taula 4. Operacions financeres analitzades per tipus, número i valor total	17
Taula 5. Empreses d'armes analitzades en aquest informe	18
Taula 6a. Empreses internacionals finançades per la banca armada en el període 2022-2024	20
Taula 6b. Empreses espanyoles finançades per la banca armada en el període 2022-2024	21
Taula 7. Rànquing banca armada internacional 2025 (Top-100)	23
Taula 8. Rànquing de la Banca Armada Espanyola 2025	26
Taula 9. Empreses finançades per la banca armada espanyola en el període 2022-2024	26
Taula 10. Empreses espanyoles finançades per la banca armada 2022-2024	27
Taula 11. Beneficis de les empreses d'armes seleccionades entre 2022-2024	28
Taula 12. Accionistes de les empreses d'armes seleccionades del rànquing de la Banca Armada 2025	29
Taula 13. Accionistes de les entitats financeres destacades del rànquing de la Banca Armada 2025	30
Gràfic 1. Evolució i estimació de l'evolució de la despesa militar i del negoci armamentístic 2004-2033	11
Gràfic 2. Evolució de beneficis d'empreses del complex militar-industrial entre (2015-2023)	13
Gràfic 3: Beneficis d'entitats financeres seleccionades (2015-2023)	13
Gràfic 4. Empreses finançades per la banca armada en el període 2022-2024	19
Gràfic 5. Distribució del finançament per països (2022-2024)	22
Gràfic 6. Finançament a empreses d'armes de la banca armada espanyola en el període 2022-2024	24
Gràfic 7. Banca Armada Espanyola 2025 (Top-20)	25

Annex

Taula 14.1 Detall del finançament del SEPI	38
Taula 14.2 Detall del finançament del Banco Santander	38
Taula 14.3 Detall del finançament del BBVA	40
Taula 14.4 Detall del finançament de Caixabank	41
Taula 14.5 Detall del finançament de Bestinver	42
Taula 14.6 Detall del finançament de Kutxabank	42
Taula 14.7 Detall del finançament de EDM Group	43
Taula 14.8 Detall del finançament del Banco Sabadell	43
Taula 14.9 Detall del finançament de Caja Rural de Navarra	43
Taula 14.10 Detall del finançament de Bankinter	43
Taula 14.11 Detall del finançament de Banca March	44
Taula 14.12 Detall del finançament d'Abanca	44
Taula 14.13 Detall del finançament de Santa Lucía Asset Management	44
Taula 14.14 Detall del finançament d'Ibercaja Group	45
Taula 14.15 Detall del finançament de Renta 4 Banco	45
Taula 14.16 Detall del finançament de Metagestión	46
Taula 14.17 Detall del finançament de Panza Capital	46
Taula 14.18 Detall del finançament de Grupo CIMD	46
Taula 14.19 Detall del finançament de COFIDES	46
Taula 14.20 Detall del finançament d'Abante Asesores	46
Taula 15. Beneficis empresarials de les empreses del complex militar-industrial seleccionades durant el període 2015-2023	47

RESUM EXECUTIU

Els 800.000 milions d'euros d'augment de la despesa militar europea que proposa Ursula von der Leyen implicarien, almenys, duplicar els pressupostos en defensa de tots els països de la UE, arribant al 4% del PIB. L'objectiu de Donald Trump, repetit pel secretari general de l'OTAN, Mark Rutte, d'avançar fins al 5% del PIB en despeses militars passaria de ser una xifra absurda i inabastable al següent pas en l'increment sense fi dels recursos destinats a la defensa.

Els beneficis actuals de les empreses d'armes ja reflecteixen la injecció realitzada fins el dia d'avui de recursos a partides militars en gran part dels països d'Europa. Només les indústries militars analitzades, Indra, Rheinmetall, Airbus, Aernnova, EME, Sapa, Rolls-Royce, General Dynamics, Saab, Dassault, Leonardo, Thales, Safran, Nammo i KNDS, acumulen uns beneficis d'almenys 80.000 milions d'euros des de 2015. Les expectatives de benefici en un futur proper superen amb escreix els guanys obtinguts, tal com reflecteixen els augments exponencials de les cotitzacions de les accions d'algunes de les empreses dels països que més van augmentar la seva despesa militar, com Rheinmetall, Leonardo, o inclús l'espanyola Indra.

Al mateix temps, els bancs que financen algunes de les principals empreses d'armes analitzades mostren en els seus comptes de resultats guanys rècords, que en el cas d'aquest informe i en el període monitorat són de 181.000 milions d'euros. Uns beneficis que en part provenen de la seva complicitat amb la indústria militar i que presumiblement tenen l'expectativa d'incrementar també gràcies a la contribució dels seus negocis en el sector armamentista.

La relació entre empreses d'armes destacades en la fase de rearmament actual a Europa i a alguns dels principals bancs del món i d'Espanya

mostra una relació estable de conveniència en la qual els bancs es converteixen en els socis indispensables per la producció armamentística de la indústria militar, totalment dependent del finançament per dur a terme la seva activitat. La simbiosi entre la fabricació d'armes i el seu finançament conforme a un grup d'interès, un complex militar, industrial i financer, que veu com els governs de la UE i dels seus Estats membres confien la seguretat del continent a les vies militars en un context en el qual acumulen centenars de milers d'euros en beneficis. Quina part dels 800.000 milions proposats per al "ReArme" d'Europa es transformaran en dividendes per als accionistes d'empreses d'armes i els bancs que les financen?

EL BBVA I EL BANC SANTANDER PODEN SER CONSIDERATS BANCOS QUE CONFORMEN EL SISTEMA NECESSARI PER AL FUNCIONAMENT I EXPANSIÓ DEL COMPLEX MILITAR INDUSTRIAL GLOBAL

En aquest informe identifiquem el nou rànquing de la banca armada 2025, amb dades de finançament d'11.738 operacions d'algunes de les principals empreses d'armes espanyoles, les seves matrius europees i estatunidenques, amb el resultat de 279.331 milions de dòlars destinats de la banca a les empreses d'armes en un període centrat sobretot entre 2022 i 2024.

Els bancs que financen actualment a algunes de les principals empreses d'armes espanyoles que formen part del *lobby* militar industrial espanyol i europeu (Indra, Airbus, Rheinmetall, Leonardo o Saab) són els grans bancs estatunidencs, els qui al seu torn són accionistes d'algunes d'aquestes empreses, cal destacar Black Rock, però també Goldman Sachs, Société Générale, Fidelity Investments, Bank of America, Morgan Stanley, Vanguard o JP Morgan.

La banca armada espanyola que destaca per la seva implicació en la fabricació d'armes segueixen sent el BBVA i el Santander, amb el gruix del total de les entitats financeres espanyoles privades.

La banca pública té un paper de gran rellevància en la militarització europea, amb la utilització d'empreses públiques d'inversió, com el SEPI en el cas espanyol, per tenir presència als consells d'administració de moltes de les indústries amb una major facturació en defensa. El BEI té també un paper destacat en el suport a les inversions militars europees, la qual cosa és el preludi del que pot passar els propers anys, ja que a majors pressupostos militars, hi ha una major necessitat de finançament de la indústria militar.

SI ETS UN INVERSOR SENSE ESCRÚPOLS T'INTERESSA INVERTIR EN ARMES

En l'actual i probablement futur context de militarització i carrera armamentística a Europa i de l'espiral de retroalimentació que generen entre si la carència d'escrúpols es pot convertir en abundància de beneficis. Això els bancs ho saben els bancs que de forma habitual inverteixen en armes, com el BBVA, el Santander, Caixabank, el Banc Sabadell, Ibercaja, Bankinter, Unicaja i la Banca March, que veiem que tornen a fer-ho en el context actual en algunes de les principals empreses que lideren la militarització de la seguretat a Europa.

La xifra de 9.976 milions de dòlars de finançament de la banca armada espanyola de 2025 només mostra una petita part de les intrincades relacions entre empresaris d'armes, membres dels seus consells d'administració i entitats financeres a Espanya i a Europa. És més que probable que, des del complex militar-industrial i financer europeu i espanyol, moltes d'aquestes companyies hagin contribuït a la narrativa de dur a Europa al pla de rearmament anunciat per la presidenta de la UE. Per desgràcia, poden haver participat en la presa d'aquesta decisió tot i saber que el creixement infinit dels ingressos als seus comptes bancaris fruit del negoci de les armes no el podran gaudir en un món en pau. També han de saber que són protagonistes indispensables de fer més probables escenaris de guerra a Europa.

Indra

INTRODUCCIÓ

Les qüestions militars i la guerra s'han convertit en una part indispensable de la política nacional i europea, arribant a formar part de les converses i les preocupacions de la societat espanyola i europea, no només per la guerra a Ucraïna i la percepció de l'amenaça russa sinó també pel paper que des d'Espanya s'està jugant en situacions com el genocidi i la neteja ètnica que s'està duent a terme a Palestina per part de l'Estat d'Israel amb la connivència dels seus aliats.

Així que pensar sobre el posicionament i la responsabilitat individual i col·lectiva respecte a les guerres i la violència que es duu a terme amb les armes és de gran rellevància. Amb les anàlisis sobre el finançament de les empreses d'armes tractem de contribuir a aquest debat i a ampliar el focus sobre el mapa de responsabilitats en la proliferació de les armes i les respostes militaritzades als conflictes.

Analitzarem també en aquest informe de quina manera es pot estar conformant un complex militar-industrial en el qual la part financera es converteix en imprescindible, la qual cosa implica afegir als bancs dins un grup d'interès que veu en els augments de les despeses militars una oportunitat excepcional de negoci per als pròxims anys.

En un primer bloc analitzarem la necessitat de les finances per a la fabricació d'armes i les perspectives de futur del negoci financer-armamentístic i la corresponsabilitat dels bancs amb el bel·licisme global, intentant fer una projecció del volum d'expectativa de negoci que existeix per al sector de defensa. Entenem quedades d'una perspectiva centrada en la facturació militar, en el benefici empresarial de les indústries d'armes i en els dividends que aquestes poden distribuir en els propers anys, l'atractiu d'invertir en armes és comprensible, independentment de consideracions ètiques, morals o polítiques. Afegirem una perspectiva

històrica de la xifra de beneficis anuals de les empreses estudiades i de la banca armada per evidenciar l'existència d'una tendència a l'alça des de la dècada passada, que amb les perspectives de futur existents en l'actualitat poden multiplicar els seus beneficis.

Finalment, afegirem en aquest primer bloc una visió històrica del finançament de bancs espanyols seleccionats de les indústries militars objecte d'aquest estudi en l'última dècada, per posar nom a les entitats financeres que sembla que aposten de forma clara, malgrat les polítiques internes d'inversió en el sector de defensa que moltes han desenvolupat, per participar o formar part del complex militar-industrial-financer. Un sector que veu en el bel·licisme una oportunitat de negoci en el curt i mitjà termini, sense incorporar a les seves decisions de forma consistent consideracions ètiques, de sostenibilitat i responsabilitat social.

En el segon bloc fem una anàlisi tradicional de la banca armada actualitzada amb les dades més recents de la selecció d'empreses d'armes identificada anteriorment. Les dades es presenten en dues parts, primer amb una visió global, arribant al rànquing de la banca armada internacional 2025. En un segon punt, estudiem la banca armada espanyola el 2025 en relació amb les empreses d'armes identificades en aquest informe que estan coprotagonitzant les respostes militars als reptes de seguretat actuals.

La metodologia d'aquest informe respon a la lògica de treball dels anteriors informes sobre el finançament de les armes. Identifiquem un grup d'empreses d'armes, des del nostre punt de vista representatives

de l'aspecte sobre militarització que pretenem tractar, en aquest cas relacionada amb la deriva bel·licista europea i espanyola dels últims anys. Així doncs, hem aconseguit informació a través d'una col·laboració amb Profundo Research i el seu accés a la base de dades financeres internacionals de les següents empreses: **Airbus**, principal fabricant d'avions de combat d'Espanya i d'Europa; **Navantia**, empresa pública espanyola de fabricació de vaixells de guerra; **Indra Sistemas**, que desenvolupa tecnologia militar utilitzada en sistemes de tir, míssils, avions, vaixells militars i radars; **Aernnova**, fabricant espanyola de components d'aeronaus militars; **General Dynamics** com la matriu estatunidenca de l'antiga empresa pública espanyola Santa Bárbara, fabricant de munició i explosius militars, d'artilleria o de blindats; **Rolls-Royce**, fabricant de motors per a avions militars; **Escribano Mechanical Engineering** (EME), que produeix components i plataformes militars per a sistemes de tir i vehicles de combat; **Nammo Palencia**, filial de Nammo, empresa noruega fabricant de munició; **Sapa Operaciones**, empresa basca que produeix des d'armes lleugeres de combat fins a parts de vehicles militars; **Thales**, empresa francesa de comunicacions militars; **Safran**, empresa francesa de tecnologia aeroespacial militar; **Leonardo**, empresa italiana de sistemes d'armes, projectils i vehicles militars, entre d'altres; **Saab** empresa sueca de fabricació d'avions de combat i míssils; **Dassault**, empresa francesa d'aeronaus de guerra; **Rheinmetall**, gegant alemany de defensa que va adquirir Expal, un dels principals fabricants de munició d'Espanya; i **KNDS**, empresa francoalemanya de sistemes d'artilleria, munició o blindats.

1. SOBRE LA RESPONSABILITAT DE LES ENTITATS FINANCERES AMB LA MILITARITZACIÓ I EL BELLICISME GLOBAL

1.1 EXPECTATIVES DEL NEGOCI ARMAMENTÍSTIC

La indústria militar pot ser avui en dia una de les inversions de futur més rendibles que un inversor pot buscar. La guerra d'Ucraïna i el genocidi a Gaza han impulsat a uns nivells extraordinaris els recursos destinats a armament, als quals se'ls ha de sumar una constant de més d'una trentena de conflictes armats i tensions geopolítiques, que de forma permanent mantenen una demanda d'armes suficient per mantenir un mercat d'armes global que molt probablement supera el bilió de dòlars anuals. Un càlcul, per altra banda, difícil de fer, però que val la pena estimar per fer-nos a la idea del negoci que pot fer créixer considerablement els ingressos de fons d'inversió o d'inversors particulars.

Vegem algunes dades que ens poden ajudar a estimar el volum del negoci al qual ens referim. Sobre indústria militar sabem que segons el Top 100 d'empreses d'armes del SIPRI (SIPRI, 2023), la xifra de negoci en defensa de les 100 primeres empreses d'armes del món arriben el 2023 als 631.900 milions de dòlars, multiplicant així per dos la facturació de 2022. Sobre els recursos destinats a comprar armes, els pressupostos militars, sabem que l'últim informe del SIPRI sobre l'evolució de les despeses militars eleva el pressupost militar mundial fins els 2,44 bilions de dòlars, un 7% més que el 2022, una despesa militar que des de 2001 també s'ha duplicat en termes reals des del punt d'inflexió que va suposar la resposta militar a la Guerra contra el Terror després de l'11-S. Finalment, cal afegir que les empreses d'armes europees ja conformen el segon sector econòmic que més creix només per darrere del de la intel·ligència artificial (Moreno, 2024).

Les principals empreses d'armes que analitzem a continuació i de les quals cinc d'elles estan incloses

en l'actualització de dades de la banca armada 2025, mostren grans expectatives de negoci en les seves cotitzacions borsàries. L'augment del valor de les accions que s'ha produït des de la invasió del territori ucraïnès per part de les forces armades russes el febrer de 2022 ha sigut en alguns casos, extraordinari. L'alemanya **Rheinmetall** ha vist com les seves accions creixien un 685%, la italiana **Leonardo** un 383% i **Indra** un 100%. També han augmentat, encara que ho han fet de forma més moderada, **Lockheed Martin**, la cotització del qual creix un 18%, i **General Dynamics**, un 17%. L'ús ingent d'armes en la destrucció de Gaza per part de l'exèrcit d'Israel ha fet que algunes de les indústries militars que exporten armament a Israel en siguin les més beneficiades (Jiménez, 2023), sent quatre les empreses d'armes estatunidenques i sis les europees les que van pujar "amb força" a la Borsa des del 7 d'octubre de 2023, tres d'elles van cotitzar a màxims històrics i sis amb un potencial de revalorització de doble dígit.

Taula 1. Empreses d'armes i la seva revaloració en 2023

Valor (empresa)	Alces 7 oct	Potencial de revaloració
Lockheed Martin	10%	10,75%
Raytheon Tech	5,90%	16,80%
Northrop Grumman	15,50%	3,30%
General Dynamics	9,70%	10,21%
Dassault Aviation	8,30%	10,70%
Thales	11%	8,90%
BAE Systems	9,60%	6,50%
Leonardo	11,20%	2,90%
Rheinmetall AG	15%	12,10%

Font: Elaboració pròpia a partir de Jiménez, R (2023).

Les expectatives de creixement del negoci militar són molt elevades. Només el 2024 els països de l'OTAN van destinar una despesa militar addicional, dedicat principalment a armament, de 600 mil milions de dòlars. Però, fins on poden arribar els pressupostos de defensa addicionals si es complissin els desitjos del secretari general de l'OTAN, Mark Rutte o de Donald Trump? En cas d'arribar al 5% del PIB estaríem parlant d'una despesa militar global de 6 bilions d'euros, la qual cosa implicaria 3,6 bilions més que el 2023, un increment que probablement es voldrà aconseguir en un període de temps d'almenys una dècada. Amb aquest augment, tenint en compte que podem estimar que almenys un terç dels pressupostos militars anuals es dedica a l'adquisició d'armament, en un escenari en què s'incrementen els pressupostos fins al 5% del PIB, el negoci militar mundial multiplicaria per 2,5 les xifres actuals. Quan s'arriba al 5%? Calculant que pogués ser un objectiu assolible amb increments anuals constants del 2% en el PIB mundial i que de l'1% en l'increment anual de les despeses militars, les xifres resultants conclouen que el 2033 es podria assolir l'objectiu del 5% del PIB mundial en despesa militar amb 6,83 bilions de dòlars, dels quals, si mantenim el càlcul de destinar un terç dels pressupostos a armament, podem afirmar que el negoci armamentístic de la propera dècada almenys duplicarà el de la dècada anterior, sent probable que la despesa militar dedicada a armament tripliqui a l'actual el 2023.

Taula 2. Evolució de la despesa militar i de la venda d'armes a nivell mundial (2004-2033)

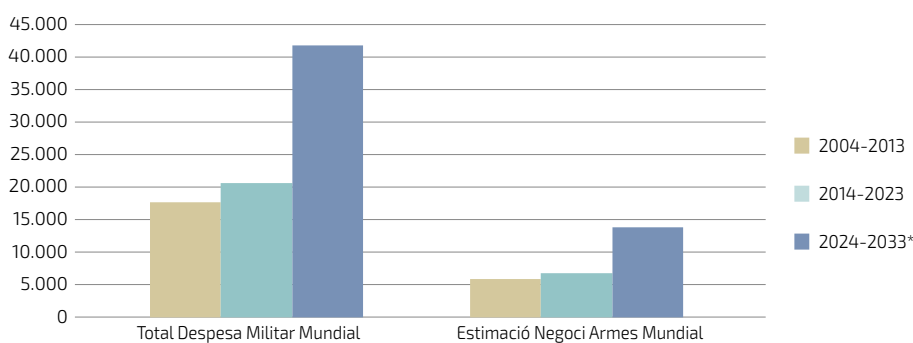
	2004-2013	2014-2023	2024-2033*
Total Despesa Militar Mundial	17.761	20.653	41.963
Estimació Venda d'Armes Mundial	5.861	6.816	13.848

Milers de milions d'euros corrents

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Base de Dades de Despesa Militar del SIPRI.

* Projecció de despesa realitzada amb increments constants anuals del 2% en el PIB mundial i de l'1% en l'increment anual de les despeses militars de 2023 a 2033 fins a arribar a una xifra de despesa militar del 5% del PIB mundial de 6,83 bilions de dòlars.

Gràfic 1. Evolució i estimació de l'evolució de la despesa militar i del negoci armamentístic 2004-2033

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de La Base de dades de Despesa Militar del SIPRI. * Veure nota Taula 2.

Milers de milions de dòlars

1.2 QUI ES POT VEURE BENEFICIAT DE L'INCREMENT DEL NEGOCI ARMAMENTÍSTIC?

El pes de l'OTAN en la militarització global va assolir el 55% dels pressupostos militars de tot el món el 2023, xifres molt superiors si afegim alguns dels seus principals aliats militars (Austràlia, Nova Zelanda, Japó i Corea del Sud). Els Estats Units té 41 empreses al Top 100, que s'enduen el 50% de la facturació. Les indústries militars estatunidenques i les europees d'estats membres de la UE que apareixen al Top 100 del SIPRI assoleixen el 63% de la facturació, si afegim altres aliats tradicionals de l'Àsia pacífic, Europa i l'Orient Mitjà, la xifra en mans de països occidentals entre les grans empreses d'armes del món voreja el 80%. Això ens mostra que són les indústries militars d'aquests països les millors situades al mercat, les que poden oferir als inversors en armes grans beneficis en un futur en què la seva facturació pot veure's incrementada en un 300%. Grans beneficis que no volen deixar escapar només les empreses d'armes sinó tot el complex militar-industrial, en el qual no podem oblidar el sector financer.

Sabem que la dependència financera de la indústria militar és molt elevada, sobretot en tant que els productes que fabriquen són adquirits per Estats, els quals efectuen el principal pagament a l'entrega de materials i equipaments militars que poden necessitar dècades per al seu desenvolupament i entrega final. Les empreses d'armes necessiten cobrir les despeses inicials i durant la producció amb el suport financer que els ofereix la banca, amb diversos productes financers que fan viable la seva producció. És aquí on les entitats financeres participen i es beneficien del negoci de les armes, en el qual són imprescindibles.

Per altra banda, voldríem recordar la rellevància d'aquesta anàlisi no des del punt de la inversió finan-

cera i les seves implicacions ètiques, sinó des de la seguretat nacional i les polítiques de pau i seguretat dels Estats. La influència del complex militar-industrial en la política nacional va ser advertida en el cèlebre discurs de comiat del General Eisenhower el 17 de gener de 1961, president sortint en aquells moments, "Hem de cuidar-nos de l'adquisició d'influència injustificada, tant sollicitada com no sollicitada, del complex militar-industrial." (Chirinos, 2011)

És en certa manera lògic que les empreses d'armes intentin convèncer els governs de les virtuts dels seus productes i serveis per a gestionar la pau i la seguretat dels seus països. Les empreses d'armes basen tot el seu negoci en la disponibilitat de pressupostos militars, és lògic que dediquin recursos per aconseguir que aquests pressupostos siguin tan alts com sigui possible. Sabem que els candidats estatunidencs són finançats també per empreses d'armes nord-americanes (Público, 2018), de la mateixa manera que a Europa les empreses d'armes troben els seus camins per acostar-se al poder, amb activitats de lobby a Brussel·les fins al punt en què el principal espai de reflexió i proposta creat per a pensar les necessitats de seguretat a Europa el 2015, el *High Level Group of Personalities on Defence* (European Defence Agency, 2015) va ser copat per la indústria militar europea, amb 9 representants d'un màxim de 15 membres. A Espanya les funcions de lobby les exerceix principalment la TEDAE, Associació Espanyola d'Empreses Tecnològiques de Defensa, Seguretat, Aeronàutica i Espai, l'objectiu principal de la qual és lògicament defensar els interessos de les seves empreses associades, que com qualsevol altra empresa busca maximitzar els seus beneficis econòmics i repartir entre els seus accionistes el màxim de dividendes.

Si mesurem la capacitat d'influència del complex militar industrial amb l'evolució dels pressupostos mili-

tars fins al dia d'avui i les expectatives de creixement futures, podem concloure que són un *lobby* de gran èxit. La xifra arbitrària que marca el 2% o el 5% del PIB en despeses militars és un objectiu econòmic que afavoreix la producció i proliferació d'armes, però no té cap justificació pel que fa a la consecució de majors quotes de pau i seguretat. Res indica que més despesa militar impliqui més seguretat ni que més militars al món puguin evitar un atac al seu territori. Per altra banda, les èpoques en les quals a Europa la despesa militar ha augmentat i s'ha produït una carrera d'armaments han sigut el prelude de les grans guerres. La carrera armamentística en la qual estem immersos a Europa i a bona part del món duu a un escenari prebèl·lic en el qual la desconfiança i el distanciament entre estats pot conduir a una situació en la qual una guerra a gran escala sigui una opció probable. A la qual cosa cal afegir que l'ús d'armes de destrucció massiva és una possibilitat, ja que la despesa militar també es destina a armes nuclears (Verano, 2023). La paradoxa es troba en el fet que, davant d'un escenari de guerra global amb risc nuclear, ni tan sols els empresaris d'armes i la resta de grups d'interès que conformen el complex militar-industrial i financer i, sobretot els petits inversors que tenen els seus estalvis als bancs que financen aquesta militarització de les relacions internacionals, podran gaudir dels beneficis econòmics obtinguts de les guerres, perquè pot ser que no hi hagi on gaudir-los.

Per davant de tot, ens preguntem, quines empreses d'armes i quins bancs poden conformar aquest complex militar-industrial-financer que es beneficia de les tensions i conflictes armats que han dut a xifres rècord de persones desplaçades a la força a tot el món (122,6 milions el 2024, segons ACNUR (ACNUR, 2024)) i centenars de milers de víctimes de les guerres cada any? (Banc Mundial, 2023)

1.3 DADES HISTÒRIQUES DE LA RELACIÓ ENTRE BANCOS I ARMES

Des del Centre Delàs hem intentat aconseguir dades que expliquin el volum que assoleix l'activitat econòmica de governs, empreses i entitats financeres relacionada amb la militarització, armamentisme i les guerres. Així doncs, hem acumulat informació sobre el finançament d'algunes de les empreses d'armes de major pes en l'economia de defensa mundial, europea i espanyola. En concret hem aconseguit acumular una anàlisi rellevant i d'un abast temporal important d'empreses d'armes i bancs que ens poden dur a identificar tendències en el seu comportament empresarial,

per altra banda, sembla que no deixa de generar beneficis tant a la indústria militar com als bancs que les financen

Vegem primer l'evolució dels beneficis empresarials de les principals indústries militars i entitats financeres seleccionades objecte d'estudi d'aquest informe: Indra, Rheinmetall, Airbus, Aernnova, Rolls-Royce General Dynamics, Saab, Dassault, Thales, Safran i Nammo per part de les empreses d'armes; i el Banco Santander, BBVA, Caixabank, Kutxabank, Banco Sabadell, Bankinter, Banca March, Abanca, Ibercaja i Unica-ja, com entitats financeres.

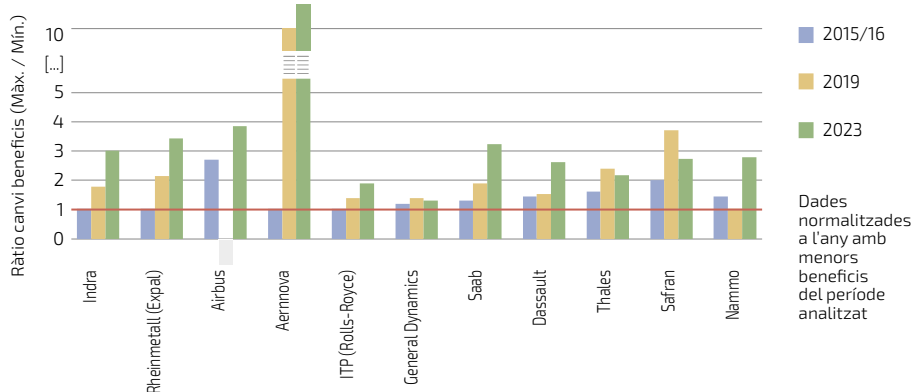
En el **Gràfic 2** podem veure que totes les empreses militars van tenir un augment en el benefici net de 2015 a 2023. Podem observar que l'augment en beneficis es dona en totes elles, destacant Aernnova que va experimentar el creixement més significatiu, amb un augment entre 2015 i 2023 de més del 1000%.¹²

En relació amb les entitats financeres també es pot observar (vegeu el **Gràfic 3**) com la gran majoria dels bancs que estan finançant les empreses militars analitzades van experimentar un creixement dels seus beneficis des de 2015 fins al 2024. Mentre que tots els bancs van experimentar una caiguda en els beneficis el 2020 atribuïda a la Covid-19, es van recuperar després d'aquesta caiguda. L'augment més gran el van experimentar el Banc Santander, BBVA i Caixabank, i van acumular també beneficis creixents el Banc Sabadell i Abanca.

A continuació, repassem les empreses i bancs d'aquest hipotètic complex militar-industrial-financer que hem pogut identificar a través d'estudis anteriors, amb l'objectiu de trobar alguna resposta a si empreses i bancs armats mantenen una relació a llarg termini, la qual cosa mostraria la intenció de mantenir una relació permanent que pot dur a certa simbiosi d'interessos entre els dos sectors i la conformació d'un hipotètic complex militar-industrial-financer.

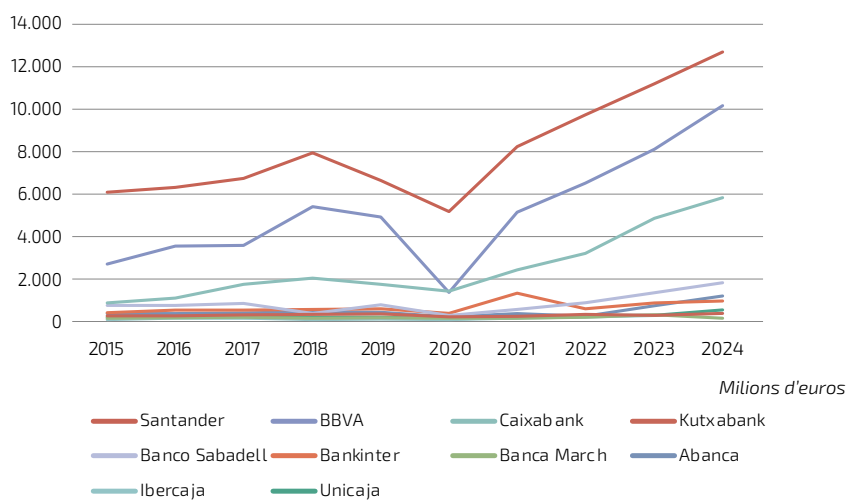
1. L'únic valor negatiu és el d'Airbus el 2019, que s'atribueix al fet que l'empresa va resoldre un cas de soborn. El cas sorgeix de l'estratègia de la companyia d'utilitzar socis comercials tercers per a sobornar a funcionaris del govern i executius d'aerolínes a tot el món. També implica resoldre violacions de la Llei de Control d'Exportació d'Armes (AECA) i les seves regulacions, les Regulacions Internacionals de Tràfic d'Armes (ITAR), als Estats Units, i presenta l'acord de soborn estranger internacional més gran fins al dia d'avui segons el Departament de Justícia dels EE.UU. Veure: [Airbus Agrees to Pay over \\$3.9 Billion in Global Penalties to Resolve Foreign Bribery and ITAR Case | United States Department of Justice](#)
2. Per Indra específicament, el valor blau representa l'any 2016, ja que les dades d'ingrés net de 2015 no estaven disponibles

Gràfic 2. Evolució de beneficis d'empreses del complex militar-industrial entre 2015, 2019 y 2023

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de beneficis anuals de les diferents empreses (Taula 15 de l'Annex). Nota: Per a cada empresa s'utilitza l'any amb menors beneficis de la sèrie 2015 a 2023 i es normalitzen (divideixen) els beneficis de la resta d'anys per aquesta xifra, de manera que si els beneficis ni creixen ni disminueixen, la ràtio es manté en 1. Si els beneficis es dupliquen la ràtio s'eleva a 2, si es tripliquen a 3, i així successivament. Com veiem, la millora dels beneficis se situa entre el doble i el quàdruple de beneficis als 8 anys, i en la majoria d'empreses hi ha una progressió ascendent d'augment de beneficis que mostra una tendència de creixement del sector i les empreses que el conformen. Les dades d'Airbus per a 2019 són negatives a causa d'un cas de corrupció (veure nota al peu 1). D'altra banda, les dades d'Aermova arriben a multiplicar-se per 10 i 12 però en el gràfic l'eix vertical està tallat per a facilitar la visualització de la resta de dades.

Gràfic 3: Beneficis d'entitats financeres seleccionades (2015-2023)

Font: Elaboració pròpia.

Nota: en 2020 hi ha una caiguda general de beneficis produïda per la pandèmia de la COVID-19.

Finalment, a la **Taula 3** mostrem la relació que de forma permanent s'ha donat entre les empreses d'armes que han sigut objecte d'anteriors estudis i els bancs que apareixen en aquest informe. El 2015 vam buscar informació d'indústries espanyoles d'armes, havent trobat dades en les fonts d'informació financeres d'Indra, Maxam, Navantia, Oesia i Sener, tanmateix, sense haver trobat aquesta informació en les fonts consultades d'Instalanza, Nammo, Sapa i Urovesa. El 2018 vam adquirir informació d'Embraer, Fincantieri, Saab, Maxam, Indra, Rheinmetall, Aselsan, Navantia i Elbit Systems. El 2019 la informació recollida es referia a Rolls-Royce, Leonardo, Raytheon, Fincantieri,

Dassault, Maxam, Indra, Aselsan, Navantia i Elbit Systems. El 2022 vàrem ampliar el focus i vàrem incloure empreses de militarització de fronteres analitzant Accenture, Elbit Systems, Atos, Grupo Eulen, Fincantieri i Indra. El 2024 vàrem recollir dades de les operacions financeres de Leonardo, Boeing, BAE Systems, General Dynamics, Lockheed Martin, RTX Corp, Rolls-Royce i les de les empreses d'armes amb un vincle especial amb el genocidi exercit per l'exèrcit israelià a Gaza: Oshkosh Corp, Rheinmetall, Elbit Systems, Day & Zimmerman, Navantia, Rafael Advanced Defense Systems, Nammo, Israel Aerospace Industries i Rheinmetall.

Taula 3. Resum del finançament de bancs espanyols seleccionats d'indústries militars 2015-2024

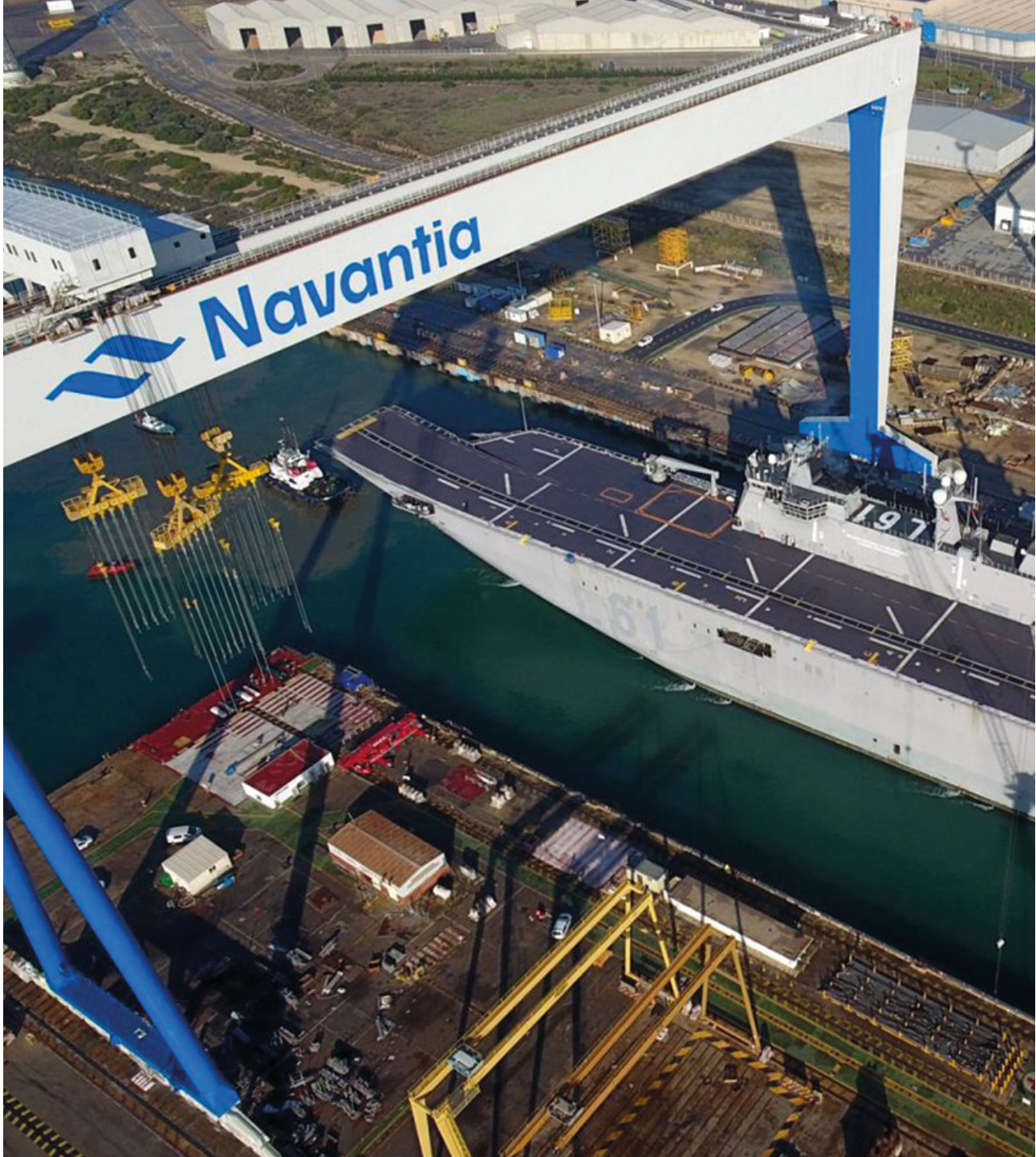
		BBVA	Santander	Caixabank	Banco Sabadell	Ibercaja	Bankinter	Kutxabank	Unicaja	Banca March	Caja Rural	Abanca
INDRA	Indra 2015	A,B	A,B	A	A,B	A	A	A	A	A	A	-
	Indra 2018	P,C,A	A	B,C,A	C,A	A	C	A	A	A	A	-
	Indra 2019	C,A	B,A	A	-	A	A	-	A	A	A	-
	Indra 2022	C,A	-	B	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indra2025	-	C,A	B,A	-	A	A	-	A	A	-	-
NAVANTIA	Navantia 2015	C	-	-	-	-	C	-	-	-	-	-
	Navantia 2018	C	C	-	-	-	P,C	-	-	-	-	C
	Navantia 2019	C	C	-	-	-	C	-	-	-	-	-
	Navantia 2024	-	-	P	-	-	-	-	-	-	-	-
	Navantia 2025	-	-	P	-	-	-	-	-	-	-	-
Aernnova	Aernnova 2025	C,P	C,P	C,P	C,P	-	C,P	C,P	-	P	C,P	P
EME	EME 2025	-	-	P	P	P	-	-	-	-	-	-
Sener	Sener 2015	-	P,C	P,C	-	-	-	P,C	-	-	-	-
Oesia	Oesia 2015	P	P	A	P	P	-	-	-	P	P	-
Maxam	Maxam 2015	P,C	P,C	P,C	P,C	-	P,C	-	P,C	P,C	P,C	-
	Maxam 2018	P,C	P,C	P,C	P,C	-	-	-	P,C	-	-	-
	Maxam 2019	P,C	P,C	P,C	P,C	P,C	-	-	P,C	P,C	P,C	P,C
Rheinmetall	Rheinmetall 2018	-	A	A	-	-	-	-	-	A	-	-
	Rheinmetall 2024	A	-	-	-	A	-	-	-	-	-	-
	Rheinmetall 2025	A	-	-	-	A	-	-	-	-	-	-
Airbus	Airbus 2025	C,A	P,A	A	-	A,B	A	A	A	A	-	-
General Dynamics	General Dynamics 2023	B,C	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	General Dynamics 2025	C,A	-	-	-	-	-	-	-	A	-	-
Embraer	Embraer 2018	-	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dassault	Dassault 2019	A	A	-	-	-	-	-	-	-	A	-
	Dassault 2025	A	A	B	-	-	-	-	-	-	-	-
Rolls-Royce	Rolls-Royce 2019	-	C,A,B	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Rolls Royce 2023	C,P,A	C,P,A	-	-	-	-	-	-	A	-	-
	Rolls Royce 2025	A,C,P	P,A,C	-	-	-	-	-	-	A	-	-
Boeing	Boeing 2023	C,B	C,B	P	-	-	-	-	-	-	-	-
Safran	Safran 2025	A	C,B	-	-	-	A	A	A	A	-	-
RTX	Raytheon 2019	A	-	-	A	-	-	-	-	-	-	-
D & Z	Day & Zimmermann 2024	-	C	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leonardo	Leonardo 2019	C,A	C,A	-	-	-	-	-	A	-	A	-
	Leonardo 2023	C	C	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Leonardo 2025	C,A	C,B	-	-	A	-	-	A	A	-	-
Aselsan	Aselsan 2019	-	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Thales	Thales 2025	B,A	B,P,A	-	-	-	-	-	A	A	-	-
Oshkosh	Oshkosh 2024	A	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Font. Elaboració pròpia. Nota: Les inicials utilitzades en cada any en què es van recollir dades de les bases de dades financeres es refereixen a: A: Participacions accionaries; B: Emissió de bons; C: Línies de crèdit; P: Concessió de préstecs.

Una primera conclusió que podem extreure és que les entitats financeres que han aparegut als diversos informes que hem realitzat als rànquings de la banca armada des de 2008 són, com veurem amb més detall al següent capítol, altra vegada els bancs que més contribueixen al desenvolupament i l'expansió de la indústria militar. Això ens genera el dubte de si les polítiques que han implementat tenen l'objectiu de reduir la seva presència en el sector de defensa o, per contra, busquen reforçar les seves capacitats per aprofitar l'impuls que no només es produeix en els pressupostos militars i els recursos destinats a armes des de l'11-S de 2001 sinó des de la invasió per part

de Rússia de Crimea Luhansk i el Donetsk el 2014 i l'ofensiva de 2022 en gran part del territori ucraïnès o amb el context expansiu de les despeses militars que, com hem vist, pot injectar quantitats extraordinàries en el sector de defensa global.

Aquest fet ens mostra la implicació d'aquestes entitats financeres en la conformació d'un complex militar-industrial ampliat a la banca. I assenyalava cap a la responsabilitat de les entitats financeres i la dels seus clients, més enllà de la consecució de rendibilitats i beneficis, en la construcció de societats en les quals la guerra sigui més probable.

2. EL FINANÇAMENT DE LES ARMES A EUROPA I A L'ESTAT ESPANYOL EN EL PERÍODE 2022-2024

Amb l'objectiu de revisar l'actualitat d'aquesta informació, en aquest informe hem intentat obtenir dades d'algunes de les principals empreses espanyoles, europees i l'estatunidenca General Dynamics que poden haver marcat el pas de la militarització mundial, europea i espanyola de les últimes dècades, amb la premissa que els bancs que les han finançat han compartit camí i probablement objectius. Vegem quines dades ens ofereix el vincle històric entre algunes de les empreses d'armes més rellevants del món i el nostre entorn més proper i els bancs amb major presència a Espanya. Això ens permetrà avaluar les polítiques (i els seus resultats) que en relació amb el sector militar han generat moltes de les entitats financeres que

solen aparèixer als informes que realitzem en el denominat "rànking de la banca armada". Afegim a l'anàlisi la informació obtinguda de les principals companyies d'armes d'Europa i una d'estatunidenca: Rolls-Royce, General Dynamics, Thales, Leonardo, Rheinmetall, Safran, Saab, Airbus i Dassault. Cal afegir que hem tractat d'aconseguir informació de les primeres empreses militars per facturació d'Espanya, aconseguint així informació d'Indra, Aernnova, Navantia, EME i Sapa, i inclús de Sidenor i Fecsa, empreses contractistes del Ministeri de Defensa i que contribueixen a la militarització, la primera amb la producció d'acer per armament i la segona amb el tèxtil militar. No s'han trobat dades financeres en les fonts consultades per altres empreses per les quals es volia comprovar el finançament rellevant de caràcter més global com Instalaza, Isdefe, Iveco España, Oesia, Tecnobit, Urovesa, Cesa i Accenture (vegeu la **Taula 5** més avall).

2.1 ANÀLISI DEL FINANÇAMENT DE LA INDÚSTRIA MILITAR SELECCIONADA EN EL PERÍODE 2022-2024

2.1.1 METODOLOGIA D'ANÀLISI UTILITZADA

En aquest informe hem analitzat diferents tipus d'operacions financeres³, que agrupem en dos conjunts: per una banda, les dades dels creditors, entre els quals trobem la concessió de préstecs corporatius, línies de crèdit i l'emissió de títols financers per aconseguir captar capital; i per l'altra banda, hi tenim les dades d'inversions, que inclouen la compra i possessió de bons i d'accions⁴ per part de les entitats. Per obtenir les dades i la seva posterior anàlisi hem comptat amb la col·laboració de l'organització holandesa *Profundo* que ha realitzat la cerca de les principals empreses del sector militar industrial amb activitat a l'Estat espanyol que hem identificat al Centre Delàs per a aquest informe. Aquestes dades han sigut complementades amb les dades obtingudes -i cedides amablement- per l'organització PAX que ha estudiat empreses d'armes amb part de la seva activitat dedicada al desenvolupament i manteniment d'armes nuclears i elabora anualment els informes *Don't Bank on the Bomb*. Quant a les fonts originals, les dades han sigut obtingudes de diverses fonts, tals com la pròpia base de dades de Fons de pensió de *Profundo* (*Profundo Pension Fund Portfolio database*) o bases de dades financeres especialitzades com Bloomberg o Refinitiv.

Sobre el període de les dades, cal destacar que més del 96% de les operacions i el 90% de l'import total analitzat s'ha produït en el període 2022-2024⁵. Es tracta d'11.738 operacions per un total de 279.331,08 milions de dòlars. La resta de les operacions es van produir majoritàriament entre 2016 i 2021 (399 operacions, 26.761,48 milions \$), amb només 7 operacions que daten del període 2010-2015, sumant un total de 1.922,37 \$. Es pot veure, per tant, com les dades analitzades se centren de forma àmplia i majoritària en el període més recent (2022-2024) i inclouen dades que arriben fins al mes de novembre de 2024, permetent-nos, per tant, obtenir una imatge molt actualitzada pel que fa al finançament de les empreses del complex militar-industrial seleccionades.

3. Profundo analitza diferents tipus d'operacions, que hem agrupat en 4 categories i que comprenen: emissió de bons i accions, crèdits corporatius, finançament de projectes i finançament de comerç, crèdits revolvents, etc.
4. Les dades que apareixen, per exemple, en les accions són del moment en què s'han adquirit o de l'última actualització o ajust realitzat per l'inversor i/o la base de dades financera. L'absència de canvis posteriors pot indicar que no hi hagi hagut cap canvi en la posició (i.e. el nombre d'accions no ha canviat).
5. Aquest fet, i el que s'indica en la nota anterior sobre la vigència d'operacions datades en anys anteriors, ens permet afirmar l'actualitat de les dades recopilades i analitzades en aquest informe.

Per altra banda, respecte a la tipologia d'operacions (vegeu la **Taula 4**), veiem que de les 11.738 operacions analitzades, la gran majoria d'elles corresponen a la compra i possessió d'accions d'empreses d'armes, en concret són un 58% de les operacions i suposen un 76% del valor total analitzat. Seguidament, tenim un altre tipus d'inversions, els bons, que són el 36% de les operacions, encara que només representen un 3% del valor total. Per contra, la concessió de crèdits corporatius suposa només un 5%, però un 19% del valor total. I en última posició queden les operacions d'emissió de títols per aconseguir finançament directe d'inversors en els mercats financers, que suposen un escàs 1% del nombre d'operacions i un 2% del valor total analitzat. El predomini de les dades d'operacions d'inversió (accions i bons) per sobre del paper a nivell creditici (préstecs i línies de crèdit) ens mostra precisament com les entitats financeres estan interessades en el sector militar i de defensa pels grans rèdits a nivell d'inversió que els poden reportar en el futur.

Taula 4. Operacions financeres analitzades per tipus, número i valor total

Tipus Operacions	Total	Num. ops.
Accions	212.644,75	6.811
Loans	52.066,26	609
Bondholding	8.097,35	4.212
Underwriting	6.522,72	106
Total	279.331,08	11.738

Milions de dòlars corrents

Font: Elaboració pròpia.

El criteri de selecció de les empreses a analitzar ha consistit en escollir les 25 empreses que major pes tenen a l'Estat espanyol, segons es reflecteix a la base de dades d'indústria militar del Centre Delàs (Centre Delàs d'Estudis per la Pau, 2022). Com es pot veure a la **Taula 5**, no s'han obtingut dades de les 25 empreses, però si de 13 d'elles, entre les quals trobem empreses d'armes del sector de defensa espanyoles i empreses internacionals, sobretot europees amb filials i/o fàbriques a Espanya. Això no vol dir que les dotze empreses que no han aparegut a les bases de dades financeres consultades no rebin finançament de la banca, sinó que no hem pogut accedir a aquesta informació.

Podem observar que la majoria de les empreses seleccionades són espanyoles, entre les quals destaquen empreses com Navantia, Indra, Aernnova i SAPA, de capital majoritari espanyol, i d'altres que han sigut adquirides per empreses internacionals, com és el cas d'ITP-Aero comprada per la britànica Rolls-Royce i després adquirida pel fons d'inversió Bain Capital o Expal de l'alemanya Rheinmetall. Hi inclouem empreses de la llista de les 25 empreses amb

Taula 5. Empreses d'armes analitzades en aquest informe

Empresa	Posició BBDD Indústria Centre Delàs	Posició Rànquing SIPRI Top 100 (2023)
AIRBUS Group (Transnational - Europe - NED)	1	12
NAVANTIA	2	88
INDRA	3	
AERNNOVA AEROSPACE S.A.	4	
Santa Barbara Sistemas - GENERAL DYNAMICS (EEUU)	5	5
EXPAL Grupo España (RHEINMETALL, GER)	7	26
Escribano Mchanical Engineering S.L. - EME	8	
NAMMO Palencia (NOR)	16	
SIDENOR Aceros Industriales Grup	18	
SAPA Operaciones	21	
THALES Grupo (FRA)	22	16
Fabrica Española de Confecciones SA - FECSA	23	18
ROLLS-ROYCE (UK)		22
SAFRAN (FRA)	---	33
LEONARDO (ITA)	---	13
SAAB (SWE)	---	35
DASSAULT (FRA)	---	46
KNDS (GER, FRA, NED)	---	45
ITP-Aero	6	---
SENER INGIENERIA Y SISTEMAS	9	---
IVECO ESPAÑA S.L.	10	---
OESIA (antes ITT Deusto)	11	---
URO SA - VEHÍCULOS ESPECIALES S.A. (UROVESA)	12	---
INGENIERÍA DE SISTEMAS PARA LA DEFENSA S-A-SME MP (ISDEFE)	13	---
TECNOBIT	14	---
GMV Innovating Solutions	15	---
ACCENTURE	17	---
COMPAÑÍA ESPAÑOLA DE SISTEMAS AERONÁUTICOS (CESA)	19	---
INSTALAZA S.A.	20	---
Star Defense Logistics & Engineering (SDLE)	24	---

Font: Elaboració pròpia.

Nota: entre parèntesi, les sigles del país d'origen de l'empresa, en el cas d'empreses no espanyoles. En la primera columna es pot consultar la seva posició en la base de dades d'indústria del Centre Delàs (<https://database.centredelas.org/industria-militar-a-espanya/>). En la segona columna, la seva posició en el Top-100 del rànquing internacional de la base de dades d'indústria mundial d'armament del SIPRI (<https://www.sipri.org/databases/armsindustry>)

major facturació de la Base de Dades del Centre Delàs, com Sidenor i Fecca, que afegim a aquest estudi per rigor metodològic, sent conscients respecte a Fecca la diferència entre la fabricació d'armes convencionals i la de tèxtils militars. En relació a Sidenor, és rellevant la seva inclusió a la llista, ja que el seu acer és un element clau per la construcció de vaixells de guerra de Navantia, imprescindibles per l'Exèrcit saudita, que degut a la seva actuació en la guerra del Iemen ha sigut denunciada en diverses ocasions (Schliemann-Radbruch, Calvo Rufanges i Estévez Suárez, 2022).

Tal com es pot comprovar, a més a més de les empreses d'armes espanyoles també n'hi ha d'altres països europeus i l'estatunidenca General Dynamics. Algunes d'aquestes grans empreses d'armes tenen un paper important i sostingut en la fabricació, manteniment i modernització d'armes nuclears, tal com mostren anualment els informes *Don't Bank on the Bomb* de PAX i ICAN (*Don't bank on the bomb*, 2025), el més recent de febrer de 2025 i en el qual apareixen Airbus, General Dynamics, Leonardo, Rolls-Royce, Safran i Thales entre les 25 empreses a nivell mundial que té un paper més rellevant en la indústria d'armes nuclears.

Les dades es presenten per grans grups empresarials europeus (i l'estatunidenc), incloent-hi dades d'algunes de les filials o empreses que conformen el grup, tenint en compte que la seva activitat estigui relacionada amb el sector militar o de defensa. De les dades obtingudes, alguns s'han deixat fora en estar relacionats amb filials que no entrarien dins de les activitats estudiades en aquest informe.

2.1.2 EL COMPLEX MILITAR-INDUSTRIAL FINANÇAT A EUROPA I A ESPANYA

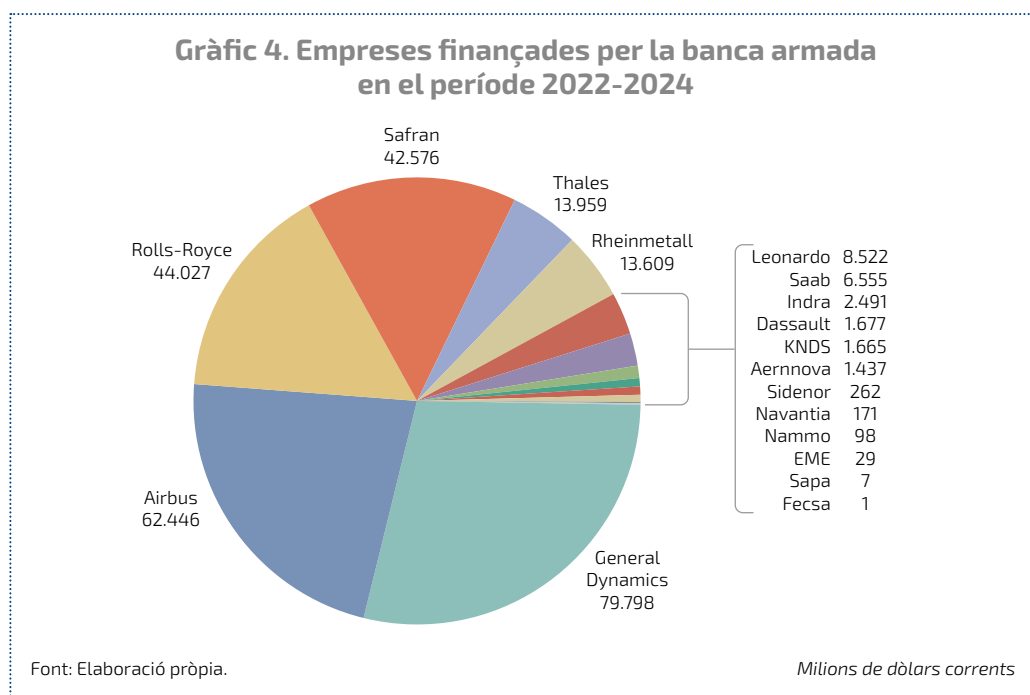
A continuació, realitzarem una breu anàlisi de les empreses analitzades, que subdividim en dos grups, per una banda, les empreses de capital majoritàriament espanyol i seu a l'estat, i per l'altra banda, les grans empreses d'armes europees, algunes d'elles amb activitat també a Espanya a través d'empreses subsidiàries.

En aquests últims anys les empreses seleccionades han rebut un finançament de 279.331 milions de dòlars, per part d'entitats financeres de diferent tipus (banca comercial, fons d'inversió, fons de pensions, asseguradores, etc.) a nivell internacional. Pel que fa al total d'inversió rebuda lideren la llista les grans empreses d'armes internacionals i la tanquen les empreses espanyoles, a excepció d'Indra, que figura, de fet, i com veurem més endavant, entre les empreses europees del sector (vegeu el **Gràfic 4**)

En total, les **empreses espanyoles, representen menys d'un 2% del total del valor finançat** del conjunt d'empreses seleccionades en aquest informe, apareixent en primer lloc l'empresa estatunidenc **General Dynamics**, amb un 29%, seguida d'**Airbus** (de capital transnacional) amb un 22% i les franceses (**Dassault, Safran i Thales**) amb un 21% en total. Després d'aquestes hi trobem l'anglesa **Rolls-Royce**, amb un 16%, les alemanyes **Rheinmetall i KNDS** amb un 5% en conjunt, així com la italiana **Leonardo** amb un 3% i la sueca **Saab** amb un 2%.

2.1.2.1 EMPRESES EUROPEES

Vegem primer, breument, quines empreses internacionals de les seleccionades en aquest informe reben finançament de la banca armada i en quines quantitats. Apareix de forma destacada l'empresa estatunidenc, **General Dynamics**, a través de la seva filial en territori espanyol, Santa Bárbara, empresa espanyola fundada els anys 1960 privatitzada el 2001 i adquirida per General Dynamics, que figura actualment entre els principals subministradors de les forces armades espanyoles (e.g. munició, artilleria, vehicles blindats, etc.) (Ministerio de Hacienda, 2000). No sorprèn que sigui la que més finançament rep, ja que les empreses estatunidencs lideren el rànquing de SIPRI de les 100 majors empreses d'armes a nivell mundial. De fet, General Dynamics ocupa la cinquena posició, per darrere de quatre altres grans companyies d'armes estatunidencs.

Després de General Dynamics hi trobem una altra de les grans empreses d'armes a nivell mundial, en aquest cas el **Grup Airbus**, de capital transeuropeu i operativa en diversos països europeus, entre ells Espanya (Airbus Information Document, 2018, 2). Produeix per les forces armades de diferents països i empreses privades del sector com L3Harris. Així mateix, a l'Estat espanyol també dona servei a l'Exèrcit, la Guàrdia Civil i diversos cossos de policia. És el segon productor aeronàutic per darrere de Boeing, i té almenys dos divisions dedicades al sector militar (fabriquen avions i helicòpters de guerra, aeronaus no tripulades, entre d'altres) (Ministerio de Defensa, 2023a, 126).

En les empreses franceses **Safran, Thales i Dassault**, situades en les posicions 33, 16 i 46, respectivament del Top 100 de SIPRI (SIPRI, 2025) s'han identificat inversions i crèdits de diverses entitats financeres, sumant un total de 58.212 milions de dòlars. A nivell espanyol, la filial espanyola de Thales se centra en la producció de sistemes de control, vigilància i reconeixement i d'equips per a avions i naus, entre d'altres (Ministerio de Defensa, 2023b, 190). Per la seva part, Safran fabrica drons tàctics, sistemes de navegació i diferents tipus de *software* per al mercat espacial i de defensa, i Dassault fabrica l'avió de combat *Rafale*, comercialitzat a més a més de França, a l'Índia, Egipte o Qatar (Calvo L., 2020).

Taula 6a. Empreses internacionals finançades per la banca armada en el període 2022-2024

Empreses i països	Total
Estats Units	79.798,41
General Dynamics	79.798,41
Països Baixos	62.446,14
Airbus	62.446,14
França	58.212,38
Safran	1.677,40
Thales	42.575,61
Dassault	13.959,37
Regne Unit	44.027,09
Rolls-Royce	44.027,09
Alemanya	15.274,03
Rheinmetall	1.664,71
KNDS	13.609,32
Itàlia	8.522,26
Leonardo	8.522,26
Suècia	6.554,93
Saab	6.554,93
Noruega	98
Nammo	98
Total	274.933,24

Milions de dòlars corrents

Font: Elaboració pròpia.

Seguidament, apareixen altres grans empreses europees, com la britànica **Rolls-Royce** o les alemanyes **Rheinmetall** i **KNDS**, que han sigut finançades amb 44.027, 13.609 i 1.665 milions de dòlars, respectivament. Pel que fa a Rolls-Royce, va adquirir la totalitat de l'empresa espanyola **ITP Aero** el 2017 (Gasteizkoak, 2024, 159; Rolls-Royce), raó de més per incloure-la en aquest informe, quan a més va situar a Josep Piqué -exministre d'Indústria i Exteriors- al capdavant de la Junta (*Chairman*) de l'empresa (ITP Aero, 2017) i que posteriorment, el 2021 va ser venuda al grup inversors Bain Capital el 2021, liderant un consorci de companyies basques i espanyoles que incloïen SAPA i JB Capital (Rolls-Royce, 2021). ITP Aero s'encarrega del disseny i producció de components i motors d'aeronaus militars, i forma part del consorci Eurojet EJ200 per a la construcció de l'Eurofighter Typhoon, entre d'altres (Gasteizkoak, 2024, 159). Treballa per a múltiples clients com el propi Ministeri de Defensa o empreses d'armes com Honeywell (Ministerio de Defensa, 2023a, 137). Per altra banda, Rheinmetall és una gran empresa alemanya d'armes que recentment ha adquirit l'espanyola Explosivos Alaveses (EXPAL), que fabrica armes i municions (Rheinmetall, 2023). Rheinmetall fabrica i ven armes a l'exèrcit d'Israel, i la filial Rheinmetall Expal Munitions té almenys dues fàbriques a Extremadura que funcionen a ple rendiment (Ybot, 2024). Per altra banda, KNDS té fàbriques a diferents països i es dedica a la producció de tancs i d'altres vehicles de combat i sistemes d'artilleria, entre d'altres, i proveeix a països de l'OTAN (KNDS, 2024). Ambdues empreses d'armes alemanyes estan dins de les 50 majors del rànquing SIPRI 2023, Rheinmetall a la 26° posició i KNDS a la 45°.

Per últim, a nivell internacional hem analitzat el finançament rebut per l'empresa italiana d'armes Leonardo (13^a al rànquing SIPRI 2023) i la sueca Saab (35^a al rànquing SIPRI 2023), que han rebut 8.522 milions i 6.555 milions de dòlars, respectivament. Tancant la llista d'empreses europees apareix la noruega Nammo, amb una filial a Palència, amb 98 milions de dòlars de finançament identificats. La italiana ha proveït a diversos exèrcits, incloent-hi l'espanyol, i té una fàbrica a València on produeix blindats i suport logístic per al Ministeri de Defensa (Ministerio de Defensa, 2023, 138). Per la seva part, Nammo té també una fàbrica a Palència, amb la seva filial Nammo Palencia des d'on el novembre de 2023 va assenyalar que es van exportar municions a Israel per valor de 987.000 euros (Font, Melero i Pozo, 2024, 3).

3.1.2.2 EMPRESAS ESPANYOLES

A continuació, vegem les principals empreses espanyoles del sector de defensa de les que hem pogut

identificar finançament per part de diferents entitats financeres durant el període d'estudi del present informe.

Taula 6b. Empreses espanyoles finançades per la banca armada en el període 2022-2024

Empresas españolas	Total
Indra	2.491,39
Aernnova	1.437,01
Sidenor	261,85
Navantia	170,7
EME	28,96
Sapa	7,35
Fecsa	0,68
Total	4.397,94

Milions de dòlars corrents

Font: Elaboració pròpia.

Indra, amb un finançament identificat de 2.491 milions de dòlars en el període, és una de les principals companyies militars a Espanya i a Europa i manté una estreta relació amb el Govern espanyol (el 28% de les seves accions són propietat de la SEPI, el 14,3% d'EME (Advanced Engineering and Manufacturing S.L.) i el 7,94% de Sapa Plasencia S.L. (Indra, 2024)) (Comisión Nacional del Mercado de Valores, 2025). De fet, Indra és coneguda per tenir una gran activitat a nivell de *lobby* tant a l'Estat espanyol com a nivell europeu (Akkerman & Chloe, 2023). Potser és per això que existeixen una gran quantitat de projectes i contractes públics per a Indra a l'Estat espanyol i amb els Fons Europeus de Defensa (FED) (Valls, 2024).

Navantia, una empresa pública que pertany a la Societat Estatal de Participacions Industrials (SEPI), que controla el 100% del seu capital i que es dedica al sector naval militar i té clients destacats com l'Armada espanyola, l'estatunidenca, la turca o la saudita, entre d'altres. Per a ells ha fabricat i realitzat tasques de reparació i manteniment de submarins, vaixells de guerra, vaixells amfibis d'assalt i destructors (Ministerio de Defensa, 2023a, 139). S'ha identificat per a Navantia finançament per valor d'almenys 171 milions de dòlars.

Aernnova es dedica al disseny i fabricació d'aeroestructures i components, molts d'ells per a aeronaus de guerra (avions, helicòpters, drons, etc.) De fet, entre els seus clients hi figuren reconegudes empreses d'armes com Airbus, Boeing, Leonardo i Sikorsky (Mi-

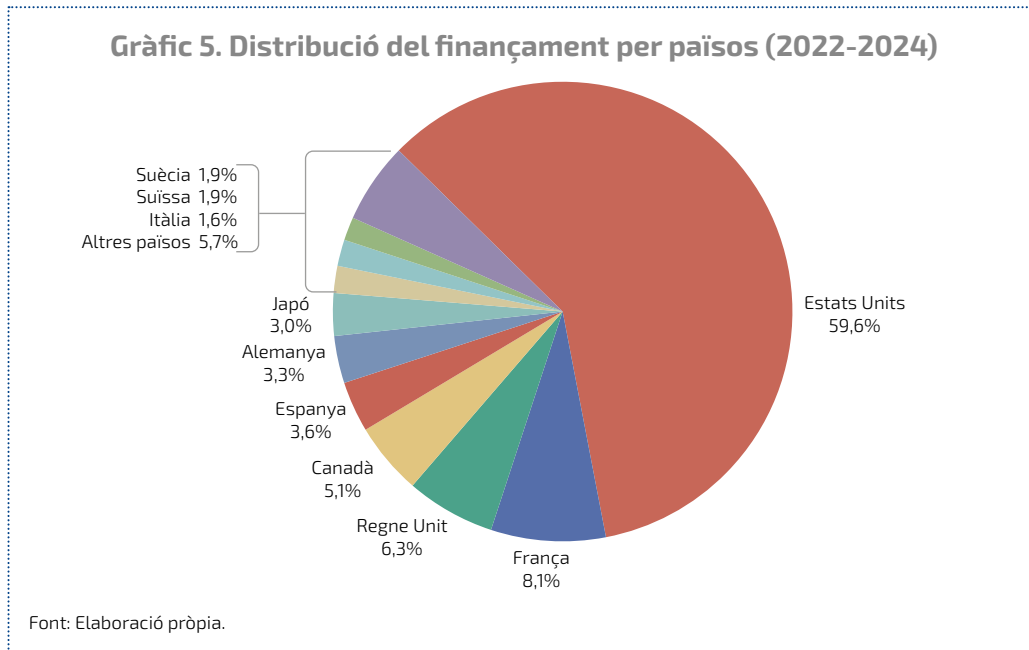
nisterio de Defensa, 2023a, 125). Aernnova ha sigut finançada en el període estudiat amb 1.437 milions de dòlars.

Sidenor, és una empresa siderúrgica del nord de l'Estat espanyol, contractista de Defensa per al subministrament d'acer per a productes militars, ha rebut 262 milions de dòlars aquests últims anys (Magariño, 2025).

Finalment, amb valors menors de finançament identificats a través de les fonts consultades, hi apareix **Escribano Mechanical Engineering (EME)**, amb 29 milions de dòlars. Aquesta empresa està participada en part per Indra, a més a més de la SEPI, i col·labora amb grans empreses del sector com la mateixa Indra, Airbus, Rheinmetall, Elbit Systems o Raytheon, fabricant tecnologia per a diversos tipus d'armament (e.g. guiat de coets, desactivació d'explosius, software, etc.) (J.C.P., 2024). La seva vinculació amb el Ministeri de Defensa espanyol és tal que a més a més de ser el seu major accionista li factura un 90% de la seva producció (Ministerio de Defensa, 2023a, 139). Per últim, amb petites quantitats de finançament hi apareixen **Sapa i Fecsa**, amb 7,04 i 1,34 milions de dòlars respectivament. Sapa és una tradicional empresa d'armes basca que treballa íntegrament per al Ministeri de Defensa (Anuario de la Defensa Española, 2023a, 132).

Com veurem en els següents apartats i en detall de finançaments de cada banc a l'annex, la majoria de les anteriors empreses obtenen el seu finançament d'entitats espanyoles, tant de les més grans, com el Banc Santander, BBVA, Caixabank o el Sabadell, com d'altres de rang mitjà o menor, com Kutxabank, Ibercaja, Banca March o Bankinter, entre d'altres. Aquest és el cas de Sidenor, Navantia, EME, Sapa i Fecsa, que es financen exclusivament amb bancs estatals. En el cas d'Aernnova, observem que obté finançament de 15 bancs diferents, 11 d'estatals i 4 d'internacionals, dos europeus -que serien Crèdit Mutuel (francès) i el Deutsche Bank (alemany) - i un d'estatunidenc, JP Morgan Chase, un gegant financer dels Estats Units i del món, a més a més del Banc Europeu d'Inversió (BEI). Indra rep finançament de múltiples bancs, asseguradores i fons d'inversió d'àmbit internacional. En aquest informe n'hem identificat almenys 160 de diferents, entre les quals hi trobem asseguradores com AXA o Allianz, els grans bancs estatals i també internacionals i fons d'inversió (e.g. Goldman Sachs, JP Morgan Chase, HSBC, Citigroup, Vanguard, BNP Paribas, etc.).

Gràfic 5. Distribució del finançament per països (2022-2024)

2.2 RÀNQUING DE LA BANCA ARMADA INTERNACIONAL 2025

Partint del criteri de selecció exposat en el punt anterior i de les bases de dades consultades, hem pogut identificar fins a 2.560 entitats financeres (bancs comercials, fons d'inversió, asseguradores, bancs públics, fons de pensions, etc.) que han realitzat almenys una transacció (de les 11.738 analitzades) en els últims anys vinculada a alguna de les empreses seleccionades amb activitat en el complex militar-industrial espanyol i europeu, proporcionant-los almenys 279.331 milions de dòlars.

Aquestes entitats pertanyen a 53 països diferents, sent els EUA el país que més entitats té (1.798), més operacions (5.831) i valor concentra (166.531 milions de dòlars; un 60% del total). Seguidament, hi trobem França, amb un 8% del total de finançament i 76 entitats financeres. De fet, hi ha una enorme distància no sols en el volum finançat sinó també en el nombre d'entitats financeres entre els EUA i la resta del món. Després de les 1.798 entitats financeres estatunidenques, la resta dels països aporten menys d'un centenar cadascun; UK té 92, Alemanya 84 i França 76. Els segueixen els 69 de Suïssa, els 56 del Canadà i els 54 d'Espanya i Suècia.

Si bé aquests resultats estan obtinguts partint d'una anàlisi d'un subconjunt determinat d'empreses, la seva majoria amb activitat en l'Estat espanyol, i no és, per tant, representatiu a nivell global, veiem un clar lideratge dels EUA que és coherent amb el seu paper hegemònic a nivell mundial, liderant els rànquings de despesa militar mundial i de vendes d'armament i, com veiem, també en finançament. D'altra banda, a nivell europeu, el lideratge es troba a França, el Regne Unit, Alemanya i Itàlia, amb Espanya seguint-los a una certa distància, i altres països com el Canadà o el Japó. Tots ells amb indústries i indicadors militars que els situen entre els principals del món.

A continuació, veiem el rànquing de la banca armada internacional que ha finançat en el període descrit a les empreses del complex militar-industrial seleccionades. Dins del Top 100 veiem que lideren les entitats estatunidenques que acostumen a aparèixer en els successius rànquings que elaborem. Parlem de grans bancs o fons d'inversió com Capital Group, Blackrock o Vanguard (els tres primers) i altres com JP Morgan Chase, Bank of America o State Street, que solen aparèixer en les primeres posicions. Per altra banda, a nivell d'entitats europees hi trobem els grans bancs francesos, britànics, italians i alemanys, com Crédit Agricole, BNP Paribas, HSBC, Unicredit, Deutsche Bank, Commerzbank, així com els espanyols Banc Santander, BBVA i Caixabank (a més a més del SEPI, primera entitat espanyola en aparèixer).

Taula 7. Rànquing banca armada internacional 2025 (Top-100)*

Num.	Entitats Financeres	Total
1	Capital Group	29.739,88
2	BlackRock	19.377,66
3	Vanguard	15.775,72
4	Raven's Wing Asset Management	8.152,28
5	Crédit Agricole	7.042,10
6	Fidelity Investments	6.633,86
7	Wellington Management	5.921,97
8	JPMorgan Chase	5.460,86
9	Groupe BPCE	5.283,87
10	Bank of America	5.154,96
11	Sun Life Financial	4.845,83
12	State Street	4.788,79
13	BNP Paribas	4.524,10
14	Newport Group	4.486,39
15	Sociedad Estatal de Participaciones Industriales	4.463,39
16	Children's Investment Fund Management	4.305,79
17	UBS	3.996,75
18	T. Rowe Price	3.557,10
19	Deutsche Bank	3.256,57
20	Geode Capital Holdings	3.193,60
21	Royal Bank of Canada	3.087,19
22	Santander	2.868,90
23	Wells Fargo	2.866,97
24	HSBC	2.674,85
25	European Investment Bank	2.636,68
26	Government Pension Fund Global (GPIF)	2.410,71
27	Investor AB	2.329,05
28	Goldman Sachs	2.303,16
29	Invesco	2.219,93
30	Citigroup	2.190,74
31	UniCredit	2.081,47
32	Government Pension Investment Fund (GPIF)	2.053,70
33	Causeway Capital Holdings	1.998,95
34	Barclays	1.989,81
35	Franklin Resources	1.941,12
36	Mitsubishi UFJ Financial	1.894,23
37	Morgan Stanley	1.888,59
38	GQG Partners	1.817,62
39	Commerzbank	1.701,50
40	TIAA	1.675,16
41	Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (BBVA)	1.639,60
42	Société Générale	1.525,17
43	Dimensional Fund Advisors	1.448,94
44	Crédit Mutuel	1.422,31
45	Mizuho Financial	1.397,18
46	SMBC Group	1.369,95
47	Legal & General	1.280,17
48	DZ Bank	1.251,27
49	Artisan Partners	1.217,68
50	Sanders Capital	1.198,09
51	Skandinaviska Enskilda Banken	1.182,60
52	Charles Schwab	1.157,94

Num.	Entitats Financeres	Total
53	Northern Trust	1.155,32
54	Lloyds Banking Group	1.140,07
55	Deka Group	1.124,97
56	Primecap Management	1.059,17
57	Aristotle Capital Management	1.034,39
58	Affiliated Managers Group	1.008,87
59	Toronto-Dominion Bank	972,59
60	Intesa Sanpaolo	970,51
61	WCM Investment Management	924,15
62	Janus Henderson	888,20
63	Scotiabank	834,01
64	Bank of New York Mellon	827,38
65	Canada Pension Plan Investment Board	827,05
66	Standard Chartered	819,21
67	Ameriprise Financial	798,99
68	Alkeon Capital Management	793,42
69	National Pension Service	740,80
70	BayernLB	730,03
71	Wallenberg Investments	714,36
72	Swedbank	653,48
73	Orix Corporation	646,23
74	Bank of China	642,89
75	Fidelity International	641,31
76	Abrams Capital Management	618,72
77	NatWest	608,66
78	New York State Common Retirement Fund	589,52
79	Prudential Financial (US)	573,78
80	ANZ	565,60
81	Mawer Investment Management	561,41
82	Power Corporation of Canada	533,86
83	Royal London Group	511,71
84	La Banque Postale	511,58
85	California Public Employees' Retirement System (CalPERS)	509,13
86	Ontario Teachers' Pension Plan	505,78
87	BMO Financial Group	492,69
88	Macquarie Group	490,02
89	First Trust Advisors	484,83
90	Orbis Group	480,54
91	La Caixa Group - Caixabank	480,41
92	Aviva	477,57
93	AustralianSuper	469,99
94	DBS	460,96
95	Schroders	459,98
96	Lazard	453,87
97	Industrial and Commercial Bank of China	429,09
98	State Farm	428,46
99	Manulife Financial	423,72
100	Ruane, Cunniff & Goldfarb	419,35
Total general		243.171,34

Milions de dòlars corrents

Font: Elaboració pròpia.

Nota: en blau i negreta les entitats espanyoles.

* Parlem de la 'Banca Armada 2025' a l'anàlisi de les dades més actualitzat que tenim, realitzat aquest any 2025, i que com s'ha dit se centra en dades d'operacions financeres del període 2022-2024.

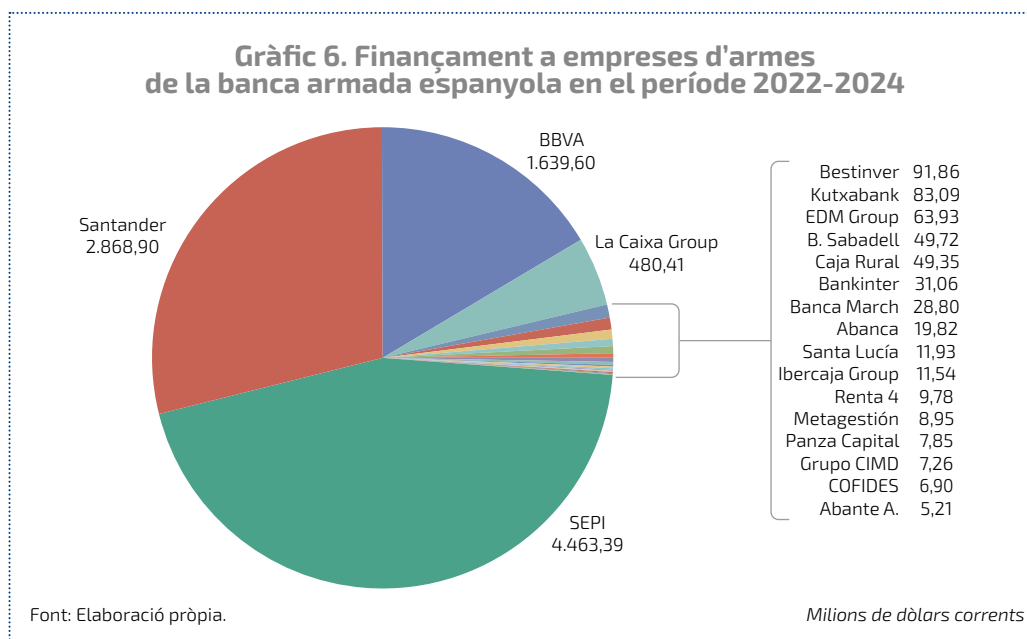
2.3 EL FINANÇAMENT ARMAMENTISTA DE LA BANCA ESPANYOLA

2.3.1 LA BANCA ARMADA ESPANYOLA 2025

El finançament de les empreses d'armes seleccionades per part de les entitats financeres espanyoles arriba als 9.976 milions de dòlars centrats sobretot en el període d'estudi 2022-2024, donant com a resultat el nou rànquing de la Banca Armada espanyola 2025, que si bé no és comparable amb els anteriors, ja que les empreses de les quals s'obtenen les dades no són les mateixes, és una mostra vàlida de l'evolució del finançament de la indústria militar per part de la banca espanyola.

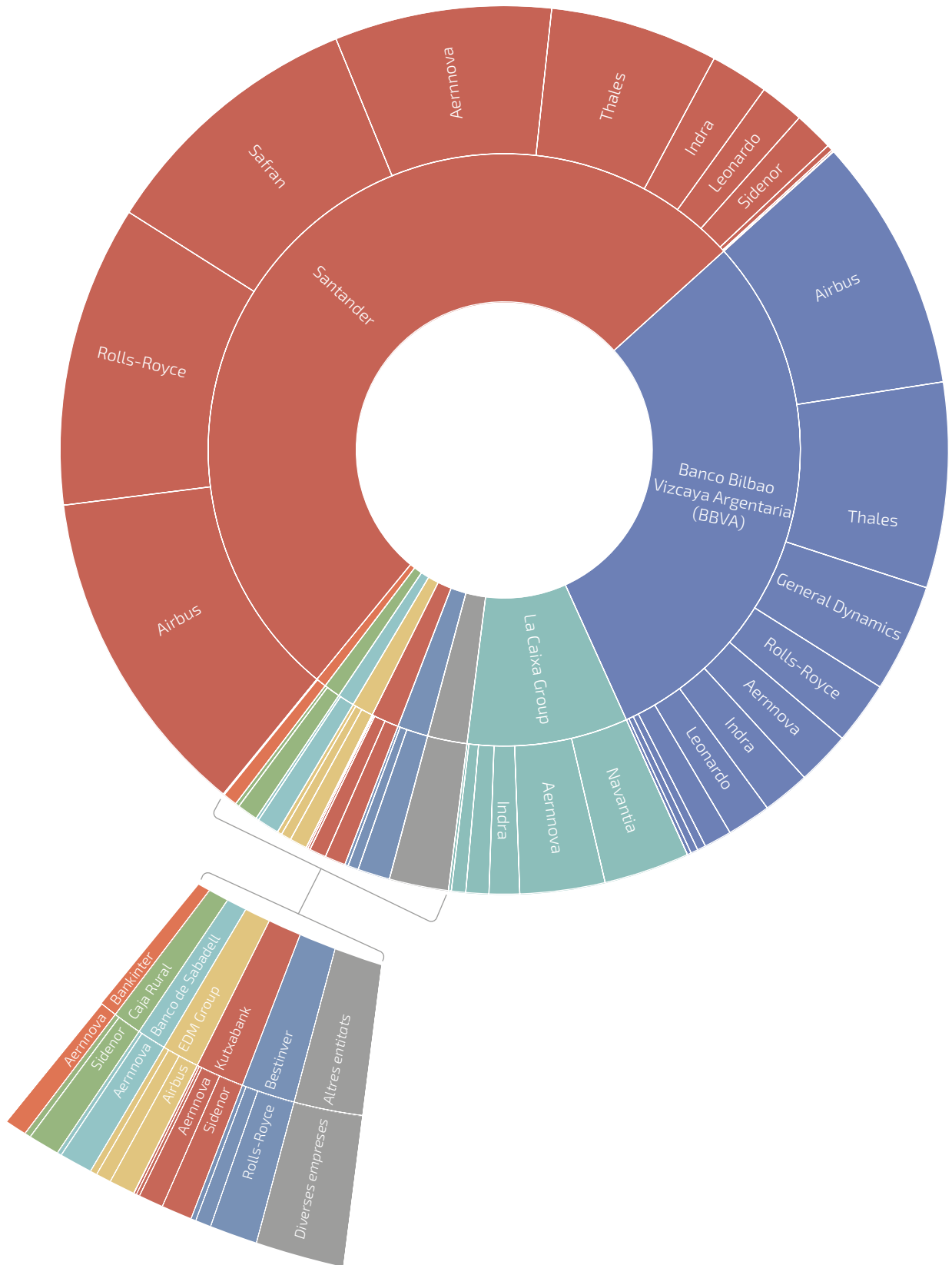
En el cas espanyol cal mencionar, en primer lloc, el 44% del total identificat pertany a la Societat Estatal de Participacions Industrials, l'empresa de capital públic que té com a finalitat la gestió de les participacions empresarials de titularitat pública i que actua sota la supervisió del Ministeri d'Hisenda, amb inversions molt notòries a Indra i Airbus, de les quals en posseeix el 27,99% i 4,12% respectivament amb l'objectiu de mantenir el control públic sobre les mateixes (SEPI, 2025).

En relació als bancs privats, el Banc Santander i el BBVA concentren la major part del finançament del complex militar-industrial d'aquest informe (de la mateixa manera que ho han fet en informes anteriors amb empreses idèntiques o similars). És ressenyable enguany que el lideratge del rànquing de la banca armada espanyola recau en el Banc Santander i no en el BBVA com havia estat passant fins al dia d'avui. CaixaBank queda en tercer lloc, amb més de 480 milions en armes en el període d'estudi i tanca el llistat d'entitats financeres que superen la centena de milions. El Banc Sabadell apareix amb xifres menors que en estudis anteriors. En un segon grup d'importància hi apareixen bancs de menor grandària, amb presència més localitzada geogràficament, com Kutxabank, Ibercaja, Abanca, Banca March, Bankinter i Caixa Rural de Navarra, amb xifres rellevants en la indústria militar. Completen el llistat de banca comercial Unicaja, Mapfre i Banco Caminos, habituals en els rànquings de la banca armada, encara que amb xifres menors. La resta de les 39 entitats financeres identificades són sobretot banca privada d'inversió de mida reduïda o amb inversions en armament de quanties menors. Podem destacar en aquest grup per la seva aparició en informes anteriors a Bestinver, Renda 4 o EDM Grup.

Gràfic 7. Banca Armada Espanyola 2025 (Top-20)

Font: Elaboració pròpia.

Taula 8. Rànquing de la Banca Armada Espanyola 2025

Num.	Entitats financeres espanyoles	Total
1	Sociedad Estatal de Participaciones Industriales	4.463,39
2	Santander	2.868,90
3	Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (BBVA)	1.639,60
4	La Caixa Group	480,41
5	Bestinver	91,86
6	Kutxabank	83,09
7	EDM Group	63,93
8	Banco de Sabadell	49,72
9	Caja Rural	49,35
10	Bankinter	31,06
11	Banca March	28,8
12	Abanca	19,82
13	Santa Lucía Asset Management	11,93
14	Ibercaja Group	11,54
15	Renta 4 Banco	9,78
16	Metagestión	8,95
17	Panza Capital	7,85
18	Grupo CIMD	7,26
19	COFIDES	6,9
20	Abante Asesores	5,21
21	Buy & Hold	5,1
22	Gesnorte	4,23
23	Unicaja Banco	3,97
24	Mapfre	3,91
25	Welzia Management	3,16
26	Trea Capital Partners	2,25
27	Banco Caminos	1,66
28	Gala Capital	1,29
29	Acacia Inversion	1,11
30	Sinergia Advisors	1,1
31	Gesiuris Asset Management	1,06
32	Altex Partners	1,05
33	CIMD Group	1,05
34	Tressis Gestion	0,98
35	ATL Capital	0,88
36	Gesconsult-Finconsult Group	0,64
37	Elkargi SGR	0,45
38	Value Tree Wealth & Asset Management	0,37
39	GVC Gaesco Group	0,36
40	Solventis	0,33
41	Gesinter	0,27
42	Auriga Capital Investments	0,23
43	BrightGate Capital	0,22
44	MCH Private Equity Investments	0,22
45	Miurex Inversiones Hispania	0,21
46	Dux Inversores	0,18
47	Universe AM	0,16
48	Araceli de Frutos	0,08
49	Valentum Asset Management	0,05
50	Telefónica Capital	0,05
51	Augustus Capital AM	0,05
52	AFI - Analistas Financieros Internacionales	0,04
	Total general	9.976,07

Milions de dòlars corrents

Font: Elaboració pròpia.

Com ja hem vist, el finançament de la banca armada espanyola 2025 està centrada en la participació accionarial de la SEPI a Airbus, amb la meitat del total dels 9.976 milions de dòlars identificats en aquest estudi. El 30% del valor del finançament és dirigit a empreses militars de fabricació de components per a avions militars com Aernnova i Rolls-Royce i les que subministren la tecnologia informàtica i de comunicació necessària per a les aeronaus, vaixells i vehicles militars o armament convencional d'artilleria, com Thales, Safran i Indra. En un percentatge menor de finançament espanyol hi apareixen algunes de les empreses d'armes internacionals sobre les quals pivota bona part de la producció armamentista dels països del nostre entorn (General Dynamics, Leonardo o Rheinmetall) i amb un volum rellevant des d'un punt de vista econòmic, encara que menor pel que fa a la seva aplicació militar, Sidenor.

Taula 9. Empreses finançades per la banca armada espanyola en el període 2022-2024

Empreses	Total	% sobre total
Airbus	5.746,49	57,60%
Aernnova	861,95	8,64%
Rolls-Royce	791,95	7,94%
Thales	759,9	7,62%
Safran	586,16	5,88%
Indra	305,98	3,07%
Sidenor	261,85	2,62%
General Dynamics	217,26	2,18%
Leonardo	183,5	1,84%
Navantia	170,7	1,71%
Rheinmetall	30,29	0,30%
EME	28,96	0,29%
Dassault	22,92	0,23%
Sapa	7,35	0,07%
Fecsa	0,68	0,01%
Saab	0,13	0,001%

Milions de dòlars corrents

Font: Elaboració pròpia.

Nota: destacades les empreses espanyoles.

Les empreses espanyoles seleccionades en aquest informe es poden organitzar en dos grups. El primer amb Indra i Aernnova, que són empreses nacionals amb un gran atractiu per a la banca internacional i un segon grup amb Sapa, EME i Navantia, empreses centrals en la indústria militar espanyola, amb finançament espanyol. A aquest grup hi situem Sidenor i Fecsa, que afegim en aquest informe pel seu vessant militar, que malgrat no ser com la de la resta d'empreses, no pot ser obviada. Indra té finançament de 160 entitats financeres, públiques, privades, i en bona mesura amb l'objectiu no només de realitzar una inversió, sinó de formar part del govern corporatiu, donat

el seu caràcter de permanència a llarg termini (entre aquestes hi trobem entitats internacionals com BNP Paribas, Citigroup, Crédit Agricole o Goldman Sachs, i els tres majors bancs espanyols, el Banc Santander, BBVA i Caixabank). Aernnova hi apareix finançada per 15 entitats, el Banc Europeu d'Inversions, tres d'europes, una d'estatunidenca i la resta nacionals, amb

el Banc Santander, Caixabank i el BBVA com els principals finançadors. Navantia, per la seva part, és tan sols finançada directament per Caixabank. A la resta d'empreses analitzades hi apareixen entitats de tot tipus, des dels principals bancs de l'Estat, a referències locals del lloc on se situen les empreses, com Kutxabank o Caja Rural de Navarra en el cas de Sidenor.

Taula 10. Empreses espanyoles finançades per la banca armada 2022-2024

Empreses espanyoles i bancs que les financen	Total
Indra	2491,39
BNP Paribas	401,07
Citigroup	263,43
Amber Capital	234,87
Crédit Agricole	223,25
Fidelity Investments	214,16
Santander	115,49
Goldman Sachs	101,35
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (BBVA)	94,2
HSBC	91,85
Intesa Sanpaolo	91,79
Vanguard	66,22
Caixabank	60,55
Government Pension Fund Global (GPF)	48,66
Dimensional Fund Advisors	46,87
BlackRock	33,75
Fidelity International	26,5
UBS	25,39
Bestinver	20,99
Victory Capital	16,43
JPMorgan Chase	15,31
... + 140 entitats més	
Aernnova	1437,01
Santander	432,31
JPMorgan Chase	328,25
Caixabank	169,24
European Investment Bank	125
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (BBVA)	107
Banco de Sabadell	43,93
Kutxabank	33,27

Empreses espanyoles i bancs que les financen	Total
Popular	32,93
Deutsche Bank	31,45
Caixa Geral de Depósitos	30
Bankinter	28,53
Crédit Mutuel	27,43
Abanca	19,82
Banca March	19,82
Caja Rural	8,04
Sidenor	261,85
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (BBVA)	54,99
Caja Rural	41,31
Kutxabank	41,31
Caixabank	45,65
Santander	78,6
Navantia	170,7
Caixabank	170,7
EME	28,96
Banco de Sabadell	5,79
Ibercaja Group	5,79
Caixabank	5,79
Santander	11,59
Sapa	7,35
COFIDES	6,9
Elkargi SGR	0,45
Fecsa	0,68
Banca March	0,03
Kutxabank	0,65
Total general	4.397,94

Milions de dòlars corrents

Font: Elaboració pròpia.

Nota: en vermell els bancs internacionals.

2.3.2 CAP A UN COMPLEX MILITAR-INDUSTRIAL I FINANCER?

Una aproximació al complex militar-industrial i financer espanyol la podem tenir observant, com hem fet fins ara, quines empreses són atractives per a la banca espanyola, ja siguin nacionals o internacionals i, en particular, quines empreses d'armes són controlades des de l'Estat a través de la banca pública i privada espanyoles. Per comprovar quins tipus de relacions es donen entre empreses d'armes finançades i els bancs que les financen i d'aquestes amb les administracions públiques que injecten els recursos inicialment en el cicle que genera el negoci armamentístic, mostrem en els següents quadres d'accionistes i el volum de participacions en cadascuna de les empreses i bancs objectes d'aquest estudi.

Finalment, moltes vegades ens preguntem a quant pot ascendir el benefici dels bancs que procedeix de les armes. Amb la informació que tenim és impossible donar una xifra vàlida, però podem mostrar els beneficis d'uns i d'altres i realitzar un vincle qualitatiu. Així, una aproximació a les empreses preferides pels bancs armats espanyols del rànquing de 2025 ens porta a concloure que Indra es considera una oportunitat d'inversió, com ho pot ser Airbus. Els beneficis positius de les empreses d'armes estudiades reforcen la conclusió que les expectatives de beneficis futurs i els augments de la seva cotització són raonables. Navantia és l'única empresa que potser no genera interès per part de la banca pels seus resultats negatius, la qual cosa explica que sigui bàsicament l'Estat qui tingui interès en mantenir una participació del 100% en el seu accionariat i no només una part com en les anteriorment mencionades, que poden ser controlades pel Govern espanyol amb una participació parcial en el seu accionariat. La resta d'empreses acumulen grans beneficis i és comprensible, des d'un punt de vista econòmic, que la banca armada espanyola vulgui accedir a ells com a accionistes o com a proveïdors de serveis financers.

Taula 11. Beneficis de les empreses d'armes seleccionades entre 2022-2024

Empreses	2022	2023	2024
Indra	172,00	206,00	184,00
Navantia	-96,90	-121,85	-
Rheinmetall	469,00	535,00	-
Airbus	4.200,00	3.700,00	-
Aernnova	740,00	875,00	-
Escribano EME	91,00	115,00	300,00
Sapa	3,40	0,14	-
Rolls-Royce	652,00	1.590,00	2.464,00
General Dynamics	3.116,80	3.052,80	3.474,44
Saab	203,70	307,20	375,50
Dassault	932,00	1.051,00	-
Leonardo	932,00	695,00	-
Thales	1.121,00	1.023,00	-
Safran	1.178,00	2.028,00	3.068,00
Nammo	44,00	46,00	-
KNDS	709,00	777,00	-

Milions d'euros corrents

Font: Elaboració pròpia.

Nota: les dades per a Rolls-Royce estan en milions de lliures esterlines.

En les **Taules 12 i 13** podem observar de quina manera s'entrellacen la propietat de les empreses d'armes i les financeres, amb la participació de capital públic a través de les entitats financeres, amb la participació de capital públic a través de les entitats financeres dels governs. Les dades actuals de participacions accionarials de les empreses analitzades generen tres grups d'empreses d'armes. El primer, el de les grans empreses d'armes del món, com Rheinmetall o General Dynamics, Saab i Rolls-Royce i l'espanyola Aernnova, clarament en mans de fons d'inversió i bancs. El segon és el d'empreses amb capital mixt públic i privat, compartit entre les entitats financeres públiques i fons d'inversió o bancs, com és el cas de la italiana Leonardo i la francesa Safran. Un altre grup estaria format per empreses d'armes en les quals participen altres empreses d'armament, l'estat i entitats financeres, com Indra, Thales, Nammo i KNDS. Per altra banda, estan les empreses controlades per indústries militars en la seva totalitat o els seus socis fundadors, com EME, Sapa i Dassault i les controlades totalment per l'Estat, com Navantia, amb menor implicació de les entitats financeres en la seva activitat.

Taula 12. Accionistes de les empreses d'armes seleccionades del rànquing de la Banca Armada 2025

Empreses	Principals accionistes
Indra	SEPI-Estado Español (28%), Sapa Placencia SL (7,94%), Don Joseph Oughourlian -Amber Capital (7,24%), Escribano EME (14,3%) (Indra, 2024)
Navantia	Estado español (100%) (Navantia, 2025)
Rheinmetall	The Goldman Sachs Group, Inc (5,55%), Société Générale S.A. (9,39%), Fidelity Investments (FMR LLC) (4,29%), BlackRock Inc (5,49%), Morgan Stanley (4,01%), Bank of America Corp (4,64%), UBS Group (3,83%) (Rheinmetall, 2025)
Airbus	SOGEPA-Estado francés (11%), GZBV-Estado alemán (11%), SEPI-Estado español (4%), TCI Fund Management Ltd. (3%) Amundi Asset Management SASU (Investment Management) (1%) (Airbus, 2023) (Market Screener, 2025a)
Aernnova	Kaizaharra Corporación Empresarial (20%), Everest Holdings BV (37,553%), ANV Co Invest (13,594%), Viena SPE SL (10,18%), PL 1 Sarl (14,66%) (Aernnova, 2024)
EME	Juan Escribano (50%) y Angel Escribano (50%) (Ortín, 2023)
Sapa	Familia Aperrybay
Rolls-Royce	Causeway Capital Management LLC (4,941%), Harris Associates LP (4,938%), Massachusetts Financial Services Co. ((4,889%), Vanguard Group Inc. (3,63%), BlackRock Investment Management Ltd. (2,87%) (Market Screener, 2025d)
General Dynamics	Longview Asset Management, Llc, Vanguard Group Inc, Blackrock Inc., Newport Trust Company, Llc, State Street Corp, Wellington Management Group Llp, Bank Of America Corp, Massachusetts Financial Services Co, Capital Research Global Investors, Wells Fargo & Company, Geode Capital Management, Llc, Morgan Stanley, Jpmorgan Chase & Co, Bank Of New York Mellon Corp (Nasdaq, 2025)
Saab	Investor (30,16%), Wallenberg Investments (8,71%), Swedbank Robur Funds (3,21%), BlackRock (2,59%), Vanguard (2,40%), Norges Bank Investment Management (1,81%) (Saab, 2025)
Dassault	Groupe Industriel Marcel Dassault: 66.11%, Airbus: 10.53% (Dassault Aviation, 2024)
Leonardo	Ministry della Finance (30,204%), Blackrock Inc (>3%), Sachem Head Capital Management LP (1,678%), Orbis Investment Management Ltd. (1,426%), Norges Bank Investment Management (1,19%), VanEck Asset Management BV (1,063%) (Leonardo, 2024) (Market Screener, 2025b) (Reuters, 2024)
Thales	Estado francés (26,60%), Dassault Aviation (26,59%) (Thales, 2024)
Safran	Estado francés (11,33%), TCI Fund Management Ltd. (5,246%), BlackRock Fund Advisors (5,032%) (Market Screener, 2025c) (Safran, 2023, 479)
Nammo	Norwegian Ministry of Trade, Industry and Fisheries (50%), Finnish Aerospace & Defense company Patria Oyj (50%) (Nammo, 2024)
KNDS	Wegmann & co Gmbh (50%), Giat industries-estado francés (50%) (KNDS, 2025)

Font: Elaboració pròpia.

El·l'accionariat de les entitats financeres mostra per la seva part que els bancs estan en mans d'altres bancs i de fons d'inversió, algunes d'elles en mans de bancs molt presents en els consells d'administració de la indústria militar. Destaquen Unicaja, amb Norges Bank en el seu accionariat i també a Leonardo i Saab. En el BBVA, Santander, Caixabank, Bankinter i Sabadell n'és un destacat accionista el Black Rock, el fons d'inversió nord-americà amb major presència a la indústria militar seleccionada, Safran, Leonardo, General Dynamics, Rolls-Royce i Rheinmetall. A més a més, hi ha a

l'accionariat d'aquests bancs fons d'inversió i altres bancs, sobretot d'EUA i del Regne Unit, que financen a la indústria militar seleccionada. Els bancs petits que apareixen en el rànquing de la banca armada espanyola, com Ibercaja, Banca March i Abanca estan en mans dels seus propietaris tradicionals i no semblen tenir influència dels bancs o fons d'inversió lligats a la indústria militar, per la qual cosa sembla que la seva decisió de finançar empreses d'armes respon als seus propis interessos.

Taula 13. Accionistes de les entitats financeres destacades del rànking de la Banca Armada 2025

Entitat financera	Principals accionistes
Ibercaja	Fundación Caja Badajoz (3,90%), Fundación Bancaria Caja Círculo (3,33%), Fundación Bancaria Ibercaja (88,04%), Fundación Caja de Ahorros de la Inmaculada de Aragón (4,73%)
Unicaja	Fundación Bancaria Unicaja (31,22%), Don Tomás Olivo López (9,39%), Indumentí Pueri SL (8,81%), Norges Bank (7,71%), Fundación Bancaria Caja de Ahorros de Asturias (6,89%), Santa Lucia SA Cia de Seguros (5,89%)
BBVA	BlackRock Inc (6,80%), Capital Research and Management Company (5,03%), Europacific Growth Fund (3,01%),
Banco Santander	BlackRock Inc (6,875%), Dodge & Cox (2,937%), State Street Bank (15,26%), The Bank of New York Mellon Corporation (7,16%), Chase Nominees Limited (6,01%), Citibank (3,99%), BNP Paribas (3,36%)
Banca March	Leonor March (15,56%), GLoria March (15,56%), Juan March (34,44%), Carlos March (34,44%)
Caixabank	BlackRock Inc (4,133%), Fundación Bancaria La Caixa (31,222%), Criteria Caixa (31,222%), FROB (18,029%), BFA tenedora de acciones SA (18,029%)
Sabadell	BlackRock Inc (6,30%), Dimensional Fund Advisors (3,73%), David Martínez Guzmán (3,56%), Zurich Insurance Group (3,02%), DWS Investment GMBH, Millennium Group Management LLC, UBS Group,
Bankinter	Cartival SA (23,2%), Don Fernando Masaveu (5,32%), Lazard Asset Management Inc (3,03%), Fidelity International Limited (4,33%), FMR LLC (Fidelity Investments) (3,37%), BlackRock Inc, Millennium Group Management, Bank of America Corp, JP Morgan Chase & Co, Citadel Multi-Strategy Equities Master Fund
Abanca	Juan Carlos Escotet (84,75%), Abanca Corporación bancaria SA (0,53%)

Font: Elaboració pròpia a partir dels informes anuals de govern corporatiu disponibles en la CNMV de les societats anònimes cotitzades (en parèntesis any de l'informe, última consulta 4/03/2025): Ibercaja (2021), Unicaja (2024), BBVA (2024), Banco Santander (2024), Banca March (2020), Caixabank (2024), Sabadell (2024), Bankinter (2024), Abanca (2020).

En definitiva, l'aproximació que hem realitzat al conglomerat que conformen bancs, empreses d'armes i governs, ens porta a concloure que existeix una conjunció d'interessos entre algunes de les empreses d'armes més importants del món, amb majors beneficis i que tenen al seu torn expectatives d'augmentar enormement els seus beneficis en el curt i mitjà termini. L'oportunitat de guanyar en el negoci armamen-

tista és extraordinària i ni bancs ni altres empreses d'armes estan disposades a desapropiar-la. Destaca la simbiosi que sembla que s'està donant entre fons d'inversió com Black Rock, alguns bancs espanyols com a BBVA, Santander i CaixaBank i indústries militars de gran grandària com General Dynamics, Rheinmetall o Indra.

3. CONCLUSIONS I RECOMANACIONS

L'actualització de dades de finançament d'empreses d'armes seleccionades que representen una part significativa del negoci armamentístic actual i amb expectatives positives en el curt i mitjà termini, com Rheinmetall, Indra, Airbus, EME, General Dynamics, Safran, Dassault, Nammo, Thales, Aernnova i incús Navantia, ens dona una imatge prou representativa de la banca armada 2025. Hem d'assenyalar que es tracta d'una anàlisi realitzada des d'una perspectiva de països de l'entorn geopolític espanyol, europeu i occidental, i que, és per això que les empreses d'armes analitzades són espanyoles, europees i una estatunidenca i els bancs que les financen són sobretot occidentals.

Cal concloure que els bancs que apareixen en aquest informe finançant algunes de les indústries militars actuals més rellevants, amb els diversos mètodes que

tradicionalment analitzem, concessió de préstecs, facilitació de línies de crèdit, emissió de bons i inversió en participacions accionaries i bons, són sobretot els habituals dels estudis de banca armada que elaborem des de l'any 2006, amb la qual cosa observem una relació estable entre aquests bancs i les indústries militars identificades.

Podem identificar en certa manera que hi ha entitats financeres que formen part del sistema de producció armamentístic espanyol i europeu, ja que desenvolupen la seva activitat econòmica en simbiosi amb la indústria militar. Això les converteix no només en beneficiaries d'una activitat econòmica determinada, sinó en protagonistes de la mateixa ja que sense el seu suport, el sector de defensa seria pràcticament inviable. De tal manera que es converteixen en corresponsables de les conseqüències polítiques, socials i humanitàries de les activitats econòmiques que faciliten i promouen.

El BBVA i el Banc Santander poden ser considerats bancs que conformen el sistema necessari per al funcionament i expansió del complex militar industrial global

El rànquing de la banca armada espanyola 2025 ens dona com a resultat que el BBVA i el Banc Santander segueixen sent amb gran diferència les entitats financeres que integren en la seva activitat i que compten en els seus beneficis amb la fabricació i desenvolupament d'armes, seguits de Caixabank. Hi apareixen altres bancs de menor, però que també mantenen relacions de llarg termini amb les empreses d'armes, com Banca March, Unicaja, Ibercaja, Bankinter o el Banc Sabadell.

Així doncs, veiem que les xifres globals de finançament de les empreses d'armes analitzades arriben als 279.331 milions de dòlars i 11.738 operacions financeres, centrades principalment el 2022-2024. Amb alguns dels bancs habituals al rànquing de la banca armada internacional, com grans bancs dels EUA, Europa i el Japó. Destaca la presència en aquest primer llistat de banca pública, com l'espanyola SEPI, l'uropeu BEI i de fons d'inversió públics com el Fons de Pensions del Govern de Noruega.

En aquest llistat de bancs destacats que dediquen xifres de major volum a finançar el complex militar-industrial, hi apareixen el Banc Santander i el BBVA, que en aquest cas ocupen els llocs 22 i 41 del rànquing de la banca armada internacional 2025. Veiem també entitats financeres de gran grandària, almenys en la seva comparació amb el mercat nacional, com Caixabank que té interès en el sector de defensa.

Finalment, apareixen en el rànquing de la banca armada de 2025 bancs espanyols de mida mitjana que mantenen relacions amb el sector de les armes en base a la seva proximitat amb les empreses militars en els quals la limitació en els criteris d'inversió en aquest sector no semblen una prioritat, com Kutxabank, Ibercaja, Banca March o Caja Rural de Navarra.

Per últim, veiem un grup de petites empreses d'inversió, l'objectiu del qual és clarament la rendibilitat econòmica, sense atendre a qüestions ètiques relacionades amb la militarització i els conflictes armats, com Renta 4, EDM Group, Metagestión, Panza Capital, Grupo CIDM i Abante Asesores, entre d'altres.

D'aquesta manera veiem com **es va consolidant la simbiosi entre empreses d'armes i bancs armats, conformant un complex militar-industrial-financer sòlid que comparteix interessos no només econòmics sinó també polítics**, ja que els seus ingressos depenen en gran mesura de les decisions polítiques dels

governos que decideixen dedicar més o menys pressupostos a armament. Davant la conjunció d'interessos entre els sectors militar i financer s'hi ha d'afegir un factor consubstancial al sistema econòmic actual del nostre entorn en el qual les empreses privades generen beneficis privats amb diners públics, sent lògic que aquestes empreses intentin no només aprofitar els moments de creixement dels pressupostos en defensa per a augmentar els seus beneficis, sinó que poden tenir entre els seus objectius aconseguir que els pressupostos militars siguin cada vegada majors, la qual cosa repercutiria en els seus beneficis futurs. Les entitats financeres es veuen afavorides pel cicle econòmic militar perquè veuen com una part d'aquests pressupostos transferits pels estats a la indústria militar, a l'hora es transfereixen als bancs que avancen els diners que les empreses d'armes necessiten per començar a desenvolupar i a fabricar les seves comandes.

Sota un prisma de teoria de relacions internacionals, el bel·licisme pot ser definit com la cultura política que legitima l'ús de la força militar per a aconseguir objectius polítics. Per raons òbvies, el context polític actual i en concret l'uropeu viuen un moment d'expansió del pensament militarista que impulsa les decisions polítiques que veuen en la militarització i l'augment dels recursos públics per a la militarització una prioritat. De tal manera que les expectatives d'augment de la despesa militar mundial del 2% del PIB de mitjana actual al 5% poden triplicar el negoci armamentístic mundial en tan sols una dècada.

Si ets un inversor sense escrúpols t'interessa invertir en armes

Les xifres d'evolució a l'alça de la facturació i beneficis empresarials de la indústria militar i la dels bancs que l'acompanyen, així com el cicle polític global en el qual els líders polítics que veuen amb bons ulls la militarització dels seus països, animen a invertir en armes. Si en tan sols els tres anys que han passat des de la invasió russa d'Ucraïna hi ha empreses d'armes que han duplicat o fins i tot multiplicat per 6 la cotització de les seves accions, les perspectives de guanys futurs semblen evidents. No en va, el sector militar i de defensa és considerat en alguns casos com el segon sector de major projecció, només per darrere de la Intel·ligència Artificial.

En aquest informe arribem a dues conclusions incompatibles: per una part, que invertir en armament és una gran oportunitat per a qui el que pretén és guanyar el màxim de diners amb la seva inversió. Però, per altra banda, és la pitjor inversió si el que es pretén és maximitzar l'ètica, la responsabilitat i la sostenibilitat de les inversions des d'un punt de vista de la cultura de la pau.

Les armes són una gran oportunitat d'inversió perquè els guanys semblen assegurats en el curt i mitjà termini, quan és molt probable que el negoci armamentístic vegi augmentada la seva facturació i beneficis, i en conseqüència els dividendes a distribuir entre els seus accionistes. Però no pot tractar-se d'una inversió sostenible en el llarg termini. El bel·licisme exacerbada i les carreres d'armaments han fet guanyar molts diners a les empreses del complex militar-industrial, al qual cal afegir també el financer, però han dut a les nostres societats als moments de major destrucció i violència de la història recent.

Alimentar i ovacionar la violència sense pensar en les seves conseqüències és un comportament immoral perquè promoure la guerra implica de manera substancial promoure'n les seves conseqüències. No hi ha cap evidència que augmentar els pressupostos militars, la militarització i els beneficis relacionats amb el complex militar industrial i financer ajudin a arribar a la pau.

Els inversors deuen saber que amb les seves decisions generen un tipus de societat o un altre. Si volen incorporar una visió ètica, socialment responsable i humanament sostenible a les seves inversions, han de ser conscients que si són clients de la banca armada ajuden al complex militar-industrial-financer que veu en les guerres una oportunitat de negoci.

L'única opció ètica davant la deriva bel·licista és contribuir, també amb els nostres diners, a construir alternatives pacífiques a les relacions entre pobles i estats, que evitin la guerra i que de pas facin desaparèixer la guerra com a opció política. Els inversors responsables saben que, en el llarg termini, la millor opció també per aconseguir beneficis econòmics, és la desescalada militar. Els dividendes de la pau per a qualsevol societat que valgui la pena són immensament superiors als dividendes de la guerra, tant en termes humans com econòmics.

BIBLIOGRAFIA

- ACNUR (2024): "Datos básicos", en ACNUR, disponible a <https://www.acnur.org/es-es/datos-basicos>, Data de consulta, 03-03-2025.
- Aernnova (2024): "Estado de información no financiera (Ejercicio 2023)", disponible a <https://www.aernnova.com/wp-content/uploads/2024/05/Estado-de-informacion-no-financiera-2023-ESP.pdf>, Data de consulta: 23-02-2025.
- Airbus SE (2018): "Airbus Information Document 2018", disponible a <https://www.airbus.com/sites/g/files/jlcbta136/files/2021-06/Airbus-SE-Information-Document-2018.pdf>, Data de consulta: 23-02-2025.
- Airbus SE (2023): "Airbus Annual Report 2023", disponible a <https://www.airbus.com/sites/g/files/jlcbta136/files/2024-03/Airbus-Annual-Report-2023-Overview.pdf>, Data de consulta: 23-02-2025.
- Akkerman, Mark y Maulewaeter, Chloé (2023): "Del lobby de guerra a la economía de guerra", en Centre Delàs d'Estudis per la Pau y ENAAT, disponible a https://centredelas.org/wp-content/uploads/2024/05/Report_WarLobby2WarEconomy_ENAAT_CentreDelas_CAST_DEF.pdf, Data de consulta, 03-03-2025.
- Banco Mundial (2023): "Muertes producto de la guerra (cantidad de personas)", en Banco Mundial, disponible a <https://datos.bancomundial.org/indicador/VC.BTL.DETH>, Data de consulta, 03-03-2025.
- Calvo, Luis (2020): "Dassault entrega a Índia los primeros cinco Rafale", en Fly News, disponible a <https://fly-news.es/defensa-industria/dassault-entrega-india-los-primeros-cinco-rafale/>, Data de consulta, 24-02-2025.
- Centre Delàs d'Estudis per la Pau (2022): "Industria militar en España", en Centre Delàs d'Estudis per la Pau, disponible a <https://database.centredelas.org/industria-militar-en-espana/?lang=es>, Data de consulta, 03-03-2025.
- Chirinos, Carlos (2011): "Eisenhower y su advertencia sobre el complejo industrial-militar", en BBC Mundo, Washington, disponible a https://www.bbc.com/mundo/noticias/2011/01/110117_eeuu_eisenhower_discurso_armamento_wbm, Data de consulta, 03-03-2025.
- Comisión Nacional del Mercado de Valores (2025): "INFORME ANUAL DE GOBIERNO CORPORATIVO DE LAS SOCIEDADES ANÓNIMAS COTIZADAS", en CNMV, disponible a <https://www.cnmv.es/webservices/verdocumento/?e=wxL%2bRZsDh965xG9u3cJ09uj7pxt5MY8amdHZYUWLGMMDAeVNxCRAwLPiL3Xzyzk3>, Data de consulta, 24-02-2025.
- Dassault Aviation (2024): "Shareholding Structure and Voting Rights", en Dassault Aviation, disponible a <https://www.dassault-aviation.com/en/group/about-us/shareholding-structure-and-organization-chart/>, Data de consulta, 03-03-2025.
- Don't Bank on the Bomb (2025): "Don't Bank on the Bomb", disponible a <https://www.dontbankonthebomb.com/>, Data de consulta, 03-03-2025.
- European Defence Agency (2015): "High-Level Group of Personalities on Defence Research issues statement", en European Defence Agency, disponible a <https://eda.europa.eu/news-and-events/news/2015/06/18/high-level-group-of-personalities-on-defence-research-issues-statement>, Data de consulta, 03-03-2025.
- Font, T., Melero, E. i Pozo, A. (2024): "'BU\$IN€SS AS USUAL'. Análisis del comercio de armas español de 2022-23 y argumentos para un embargo de armas a Israel", en Centre Delàs d'Estudis per la Pau, disponible a https://centredelas.org/wp-content/uploads/2024/07/informe64_RE_BusinessAsUsual_CAST.pdf, Data de consulta, 03-03-2025.

- Gasteizkoak (2024): "Conversión de la industria militar en Euskal Herria", en Zap Ateneo Kultur Elkartea.
- Indra (2024): "Estructura accionarial", disponible a <https://www.indracompany.com/es/accionistas/estructura-accionarial>, Data de consulta: 23-02-2025.
- ITP Aero (2021): "ITP's strategic plan confirmed following the acquisition by Rolls-Royce", en ITP Aero, disponible a <https://www.itpaero.com/en/itps-strategic-plan-confirmed-following-the-acquisition-by-rolls-royce/>, Data de consulta, 03-03-2025.
- Jiménez, Raquel (2023): "Las empresas armamentísticas, las gran beneficiadas del conflicto de Israel y Hamás en bolsa", en Estrategias de Inversión, disponible a <https://www.estrategiasdeinversion.com/actualidad/noticias/bolsa-eeuu/las-empresas-armamentisticas-las-gran-beneficiadas-n-655771>, Data de consulta, 03-03-2025.
- J.C.P. (2024): "Escribano eleva su participación en Indra del 8% al 14,3% y ya es el segundo mayor accionista tras la SEPI", El País, disponible a https://cincodias.elpais.com/companias/2024-12-05/escribano-eleva-su-participacion-en-indra-del-8-al-143-y-ya-es-el-segundo-mayor-accionista-tras-la-sepi.html?utm_source=chatgpt.com, Data de consulta, 18-02-2025.
- KNDS (2024): "About us", en KNDS, disponible a <https://www.knds.com/about-us/>, Data de consulta, 24-02-2025.
- KNDS (2025): "KNDS Group Structure", en KNDS, disponible a <https://www.knds.com/about-us/structure/>, Data de consulta, 24-02-2025.
- Leonardo (2024): "Shareholders Base", en Leonardo, disponible a <https://www.leonardo.com/en/investors/stock-info/shareholders-base>, Data de consulta, 24-02-2025.
- Magariño, Javier F. (2025): "Sidenor y sus socios vascos toman el control de Talgo tras comprar el 29,7% con una mejora de la oferta", El País, disponible a <https://cincodias.elpais.com/companias/2025-02-14/sidenor-alcanza-un-principio-de-acuerdo-para-tomar-el-control-de-talgo.html>, Madrid, Fecha de consulta, 18-02-2025.
- Market Screener (2025a): "Airbus SE: Shareholders, Shareholding Structure", en Market Screener, disponible a <https://es.marketscreener.com/cotizacion/accion/AIRBUS-SE-4637/empresa-accionistas/>, Fecha de consulta, 18-02-2025.
- Market Screener (2025b): "Leonardo S.P.A.: Shareholders, Shareholding Structure", en Market Screener, disponible a <https://www.marketscreener.com/quote/stock/LEONARDO-S-P-A-162001/company-shareholders/>, Data de consulta, 18-02-2025.
- Market Screener (2025c): "Safran: Shareholders. Shareholding Structure", en Market Screener, disponible a <https://www.marketscreener.com/quote/stock/SAFRAN-4696/company-shareholders/>, Data de consulta, 18-02-2025.
- Market Screener (2025d): "Rolls-Royce Holdings PLC", en Market Screener, disponible a <https://www.marketscreener.com/quote/stock/SAFRAN-4696/company-shareholders/>, Data de consulta, 18-02-2025.
- Ministerio de Defensa (2023a): "Anuario de la Defensa en España 2023", Madrid, Ministerio de Defensa. Ed: Grupo Edefa.
- Ministerio de Defensa (2023b): "Catálogo Industria Española de Defensa 2023-2024", Madrid, Ministerio de Defensa, disponible a <https://publicaciones.defensa.gob.es/catalogo-industria-espanola-de-defensa-2023-2024-libros-pdf.html>, Data de consulta: 23-02-2025.

- Ministerio de Hacienda (2000): "SEPI", disponible a <https://www.sepi.es/es/sectores/santa-barbara>, Data de consulta: 23-02-2025.
- Moreno, Álvaro (2024): "La industria de la guerra vislumbra una década dorada entre Trump y el rearme de la UE", en El Economista, disponible a <https://www.eleconomista.es/mercados-cotizaciones/noticias/12675613/02/24/la-industria-de-la-guerra-vislumbra-una-decada-dorada-entre-trump-y-el-rearme-de-la-ue.html>, Data de consulta, 03-03-2025.
- Nammo (2024): "About us", en Nammo, disponible a <https://www.nammo.com/about-us/>, Data de consulta, 24-02-2025.
- Nasdaq (2025): "General Dynamics Corporation Common Stock (GD) Institutional Holdings", en Nasdaq, disponible a https://www.nasdaq.com/market-activity/stocks/gd/institutional-holdings?page=1&rows_per_page=10, Data de consulta, 24-02-2025.
- Navantia (2025): "Grupo SEPI", en Navantia, disponible a <https://www.navantia.es/es/grupo-sepi/>, Data de consulta, 24-02-2025.
- Ortín, Alberto (2023): "JPMorgan financia la compra del 8% de Indra a los Escribano, segundo accionista tras la Sepi", en Economía Digital, disponible a <https://www.economiadigital.es/empresas/jpmorgan-indra-escribano.html>, Data de consulta, 03-03-2025.
- Público (2018): "Los 20 gigantes del negocio militar: el dinero que donan a políticos estadounidenses", en Público, disponible a <https://www.publico.es/economia/20-gigantes-negocio-militar-dinero-donan-politicos-estadounidenses.html>, Data de consulta, 03-03-2025.
- Reuters (2024): "Italy approves BlackRock holding more than 3% in Leonardo", en Reuters, disponible a [https://www.reuters.com/business/aerospace-defense/blackrock-secures-italys-approval-hold-more-than-3-leonardo-2024-09-23/#:~:text=ROME%2C%20Sept%202023%20\(Reuters\),and%20aerospace%20group%20Leonardo%20](https://www.reuters.com/business/aerospace-defense/blackrock-secures-italys-approval-hold-more-than-3-leonardo-2024-09-23/#:~:text=ROME%2C%20Sept%202023%20(Reuters),and%20aerospace%20group%20Leonardo%20), Data de consulta: 23-02-2025.
- Rheinmetall (2023): "Rheinmetall completa la adquisición de la empresa española de defensa Expal Systems", en Rheinmetall, disponible a <https://www.rheinmetall.com/en/media/news-watch/news/2023/8/2023-08-01-rheinmetall-completa-la-adquisicion-de-la-empresa-espanola-expal-systems>, Data de consulta: 23-02-2025.
- Rheinmetall (2025): "Stockholder Notifications", en Rheinmetall, disponible a <https://ir.rheinmetall.com/investor-relations/news/voting-rights-announcements/>, Data de consulta: 23-02-2025.
- Rolls-Royce (2021): "Rolls-Royce signs agreement to sell ITP Aero", en Rolls-Royce Press Releases, disponible a <https://www.rolls-royce.com/media/press-releases/2021/27-09-2021-rr-signs-agreement-to-sell-itp-aero.aspx>, Data de consulta, 03-03-2025.
- Saab (2025): "Ownership", en Saab,, disponible a <https://www.saab.com/investors/the-share/ownership>, Data de consulta, 03-03-2025.
- Safran (2023): "2023 Universal Registration Document", en Safran, disponible a <https://www.safran-group.com/download/media/438563>, Data de consulta, 24-02-2025.
- Safran (2024): "Informe 2023", en Safran Group, disponible a <https://web.safran-group.com/ir2023/#page=9>, Data de consulta, 24-02-2025.
- Schliemann-Radbruch, Christian, Calvo Rufanges, Jordi y Estévez Suárez, Alberto (2022): "Informe 53: El comercio de armas y su impacto en los derechos humanos", en Centre Delàs d'Estudis per la Pau, disponible a https://centredelas.org/wp-content/uploads/2022/05/portada_Informe53_CAST_CentreDelas_AmnistiaInternacional_ECCHR.jpg, Data de consulta, 03-03-2025.

- SEPI o Sociedad Estatal de Participaciones Industriales (2025): disponible a <https://www.sepi.es/es/sectores/empresas>, Data de consulta, 03-03-2025.
- SIPRI (2023): "SIPRI Top 100: Arms Producing and Military Services Companies World 2022", en SIPRI, disponible a <https://www.sipri.org/visualizations/2023/sipri-top-100-arms-producing-and-military-services-companies-world-2022>, Data de consulta, 03-03-2025.
- SIPRI (2025): "Arms Industry Database", en SIPRI, disponible a <https://www.sipri.org/databases/armsindustry>, Data de consulta, 03-03-2025.
- Thales (2024): "Share and Shareholding" en Thales, disponible a <https://www.thalesgroup.com/en/investor/retail-investors/share-and-shareholding>, Data de consulta, 03-03-2025.
- Valls, Fernando H. (2024): "Indra participará en 10 proyectos militares europeos con 500 millones de presupuesto", La Vanguardia, disponible a <https://www.lavanguardia.com/dinero/20240527/9680410/indra-participara-10-proyectos-militares-europeos-500-millones-presupuesto.html>, Madrid, Data de consulta, 17-02-2025.
- Verano, Juan (2023): "El gasto global en armas nucleares creció un 3% en 2022 y EE.UU. concentró más de la mitad", en Swissinfo, Ginebra, disponible a <https://www.swissinfo.ch/spa/el-gasto-global-en-armas-nucleares-creci%C3%B3-un-3-en-2022-y-eeuu-concentr%C3%B3-m%C3%A1s-de-la-mitad/48583232>, Data de consulta, 03-03-2025.
- Ybot, J.L. (2024): "Rheinmetall: una historia del éxito de vender muerte", en El Salto, Cáceres, disponible a <https://www.elsaltodiario.com/industria-armamentistica/rheinmetall-una-historia-del-exito-vender-muerte>, Data de consulta, 03-03-2025.

ANNEX

A continuació trobarem les taules amb el detall del finançament rebut per les 20 primeres entitats financeres de la banca armada espanyola 2025, amb informació del tipus d'operacions, quan es van ordenar o quan està previst que finalitzen, i per quines quantitats.

Taula 14.1 Detall del finançament del SEPI

Sociedad Estatal de Participaciones Industriales	Shareholding	Total general
Airbus	4.463,39	4.463,39
2024	4.463,39	4.463,39
(en blanc)	4.463,39	4.463,39
Total general	4.463,39	4.463,39

Font: Elaboració pròpia.

Milions de dòlars corrents

Taula 14.2 Detall del finançament del Banco Santander

Banco Santander	Bondholding	Loans	Shareholding	Underwriting	Total general
Aernnova		432,31			432,31
2016		55,87			55,87
5/5/2019		18,62			18,62
5/5/2022		37,25			37,25
2017		48,19			48,19
5/5/2019		16,15			16,15
5/5/2020		32,04			32,04
2020		35,98			35,98
27/8/2029		35,98			35,98
2024		292,27			292,27
27/2/2030		292,27			292,27
Airbus		640,38	22,68		663,06
2020		251,17			251,17
21/10/2023		251,17			251,17
2022		389,21			389,21
5/7/2027		389,21			389,21
2024			22,68		22,68
(en blanc)			22,68		22,68
Dassault			3,49		3,49
2023			3,26		3,26
(en blanc)			3,26		3,26
2024			0,23		0,23
(en blanc)			0,23		0,23
EME		11,59			11,59
2022		11,59			11,59
28/1/2028		11,59			11,59
Indra		91,79	23,7		115,49
2023		91,79			91,79
28/7/2028		91,79			91,79
2024			23,7		23,7
(en blanc)			23,7		23,7
Leonardo	0,88	87,53			88,41
2021		87,53			87,53
7/10/2024		21,88			21,88
7/10/2026		65,65			65,65
2024	0,88				0,88
8/1/2026	0,88				0,88

Banco Santander	Bondholding	Loans	Shareholding	Underwriting	Total general
Rheinmetall			1,18		1,18
2023			1,18		1,18
(en blanc)			1,18		1,18
Rolls-Royce		584,95	15,75		600,7
2020		163,97			163,97
20/8/2025		163,97			163,97
2021		171,72			171,72
15/1/2024		65,73			65,73
31/3/2026		105,99			105,99
2022		62,34			62,34
14/9/2029		45,71			45,71
13/9/2050		16,63			16,63
2023		135,38			135,38
17/11/2026		115,38			115,38
14/9/2029		20			20
2024		51,54	15,75		67,29
undisclosed		8,14			8,14
16/4/2029		1,52			1,52
14/9/2029		41,88			41,88
(en blanc)			15,75		15,75
Safran		526	12,38		538,38
2022		526			526
3/5/2027		526			526
2023			4,93		4,93
(en blanc)			4,93		4,93
2024			7,45		7,45
(en blanc)			7,45		7,45
Sidenor		78,6			78,6
2017		10,6			10,6
13/2/2022		10,6			10,6
2018		53,25			53,25
15/6/2023		23,86			23,86
15/12/2024		29,39			29,39
2020		14,75			14,75
15/12/2024		14,75			14,75
Thales	0,66	219,18	3,45	112,41	335,7
2020		124,19			124,19
14/12/2023		124,19			124,19
2021		94,99			94,99
3/11/2026		94,99			94,99
2023			3,45	112,41	115,86
18/10/2025				37,47	37,47
18/10/2028				37,47	37,47
18/10/2031				37,47	37,47
(en blanc)			3,45		3,45
2024	0,66				0,66
29/1/2027	0,55				0,55
14/6/2029	0,11				0,11
Total general	1,54	2.672,32	82,63	112,41	2.868,90

Font: Elaboració pròpia.

Milions de dòlars corrents

Taula 14.3 Detall del finançament del BBVA

BBVA	Loans	Shareholding	Underwriting	Total general
Aernnova	107			107
2016	55,87			55,87
5/5/2019	18,62			18,62
5/5/2022	37,25			37,25
2017	51,13			51,13
5/5/2019	16,15			16,15
5/5/2020	34,98			34,98
Airbus	497,55	9,35		506,9
2020	251,17			251,17
21/10/2023	251,17			251,17
2022	246,38			246,38
5/7/2027	246,38			246,38
2023		8,95		8,95
(en blanc)		8,95		8,95
2024		0,4		0,4
(en blanc)		0,4		0,4
Dassault		14,33		14,33
2023		13,93		13,93
(en blanc)		13,93		13,93
2024		0,4		0,4
(en blanc)		0,4		0,4
General Dynamics	210,9	4,63		215,53
2022	210,9			210,9
11/3/2027	210,9			210,9
2023		1,74		1,74
(en blanc)		1,74		1,74
2024		2,89		2,89
(en blanc)		2,89		2,89
Indra	91,79	2,41		94,2
2023	91,79			91,79
28/7/2028	91,79			91,79
2024		2,41		2,41
(en blanc)		2,41		2,41
Leonardo	87,53	0,18		87,71
2021	87,53			87,53
7/10/2024	21,88			21,88
7/10/2026	65,65			65,65
2023		0,18		0,18
(en blanc)		0,18		0,18
Rheinmetall		16,9		16,9
2023		16,9		16,9
(en blanc)		16,9		16,9
Rolls-Royce	124,22	0,84		125,06
2022	62,34			62,34
14/9/2029	45,71			45,71
13/9/2050	16,63			16,63
2023	20	0,84		20,84
14/9/2029	20			20
(en blanc)		0,84		0,84
2024	41,88			41,88
14/9/2029	41,88			41,88
Saab		0,13		0,13
2023		0,13		0,13
(en blanc)		0,13		0,13
Safran		7,81		7,81
2023		7,81		7,81
(en blanc)		7,81		7,81

BBVA	Loans	Shareholding	Underwriting	Total general
Sidenor	54,99			54,99
2017	10,6			10,6
13/2/2022	10,6			10,6
2018	37,43			37,43
15/6/2023	17,42			17,42
15/12/2024	20,01			20,01
2020	6,96			6,96
15/12/2024	6,96			6,96
Thales	219,18	1,04	188,82	409,04
2020	124,19			124,19
14/12/2023	124,19			124,19
2021	94,99			94,99
3/11/2026	94,99			94,99
2023		1,04	188,82	189,86
18/10/2025			37,47	37,47
18/10/2028			37,47	37,47
14/6/2029			76,41	76,41
18/10/2031			37,47	37,47
(en blanc)		1,04		1,04
Total general	1.393,16	57,62	188,82	1.639,60

Font: Elaboració pròpia.

Milions de dòlars corrents

Taula 14.4 Detall del finançament de Caixabank

Caixabank	Loans	Shareholding	Underwriting	Total general
Aernnova	169,24			169,24
2016	51,2			51,2
5/5/2019	17,06			17,06
5/5/2022	34,14			34,14
2017	82,06			82,06
5/5/2019	23,08			23,08
5/5/2020	58,98			58,98
2020	35,98			35,98
27/8/2029	35,98			35,98
Airbus		28,49		28,49
2024		28,49		28,49
(en blanc)		28,49		28,49
EME	5,79			5,79
2022	5,79			5,79
28/1/2028	5,79			5,79
Indra		23,29	37,26	60,55
2018			37,26	37,26
1/2/2026			37,26	37,26
2024		23,29		23,29
(en blanc)		23,29		23,29
Navantia	170,7			170,7
2023	79,83			79,83
17/1/2024	79,83			79,83
2024	90,87			90,87
23/2/2025	90,87			90,87
Sidenor	45,65			45,65
2017	10,6			10,6
13/2/2022	10,6			10,6
2018	28,09			28,09
15/6/2023	8,08			8,08
15/12/2024	20,01			20,01
2020	6,96			6,96
15/12/2024	6,96			6,96
Total general	391,37	51,78	37,26	480,41

Font: Elaboració pròpia.

Milions de dòlars corrents

Taula 14.5 Detall del finançament de Bestinver

Bestinver	Shareholding	Total general
Airbus	6,77	6,77
2023	6,77	6,77
(en blanc)	6,77	6,77
Indra	20,99	20,99
2024	20,99	20,99
(en blanc)	20,99	20,99
Rolls-Royce	64,1	64,1
2023	64,1	64,1
(en blanc)	64,1	64,1
Total general	91,86	91,86

Font: Elaboració pròpia.

Milions de dòlars corrents

Taula 14.6 Detall del finançament de Kutxabank

Kutxabank	Loans	Shareholding	Total general
Aernnova	33,27		33,27
2016	25,6		25,6
5/5/2019	8,53		8,53
5/5/2022	17,07		17,07
2017	7,67		7,67
5/5/2019	2,69		2,69
5/5/2020	4,98		4,98
Airbus		4,53	4,53
2023		4,53	4,53
(en blanc)		4,53	4,53
Fecsa	0,65		0,65
2023	0,65		0,65
30/3/2024	0,08		0,08
30/3/2030	0,56		0,56
Safran		3,34	3,34
2023		3,34	3,34
(en blanc)		3,34	3,34
Sidenor	41,31		41,31
2017	7,42		7,42
13/2/2022	7,42		7,42
2018	26,93		26,93
15/6/2023	10,41		10,41
15/12/2024	16,52		16,52
2020	6,96		6,96
15/12/2024	6,96		6,96
Total general	75,22	7,87	83,09

Font: Elaboració pròpia.

Milions de dòlars corrents

Taula 14.7 Detall del finançament de EDM Group

EDM Group	Shareholding	Total general
Airbus	34,48	34,48
2024	34,48	34,48
(en blanc)	34,48	34,48
Rheinmetall	9,16	9,16
2024	9,16	9,16
(en blanc)	9,16	9,16
Safran	20,29	20,29
2024	20,29	20,29
(en blanc)	20,29	20,29
Total general	63,93	63,93

Font: Elaboració pròpia.

Milions de dòlars corrents

Taula 14.8 Detall del finançament del Banco Sabadell

Banco Sabadell	Loans	Total general
Aernnova	43,93	43,93
2016	25,6	25,6
5/5/2019	8,53	8,53
5/5/2022	17,07	17,07
2017	18,33	18,33
5/5/2020	18,33	18,33
EME	5,79	5,79
2022	5,79	5,79
28/1/2028	5,79	5,79
Total general	49,72	49,72

Font: Elaboració pròpia.

Milions de dòlars corrents

Taula 14.9 Detall del finançament de Caja Rural de Navarra

Caja Rural de Navarra	Loans	Total general
Aernnova	8,04	8,04
2017	8,04	8,04
5/5/2019	2,69	2,69
5/5/2020	5,35	5,35
Sidenor	41,31	41,31
2017	7,42	7,42
13/2/2022	7,42	7,42
2018	26,93	26,93
15/6/2023	10,41	10,41
15/12/2024	16,52	16,52
2020	6,96	6,96
15/12/2024	6,96	6,96
Total general	49,35	49,35

Font: Elaboració pròpia.

Milions de dòlars corrents

Taula 14.10 Detall del finançament de Bankinter

Bankinter	Loans	Shareholding	Total general
Aernnova	28,53		28,53
2016	25,6		25,6
5/5/2019	8,53		8,53
5/5/2022	17,07		17,07
2017	2,93		2,93
5/5/2020	2,93		2,93
Airbus		0,62	0,62
2023		0,62	0,62
(en blanc)		0,62	0,62
Indra		1,21	1,21
2024		1,21	1,21
(en blanc)		1,21	1,21
Safran		0,7	0,7
2023		0,7	0,7
(en blanc)		0,7	0,7
Total general	28,53	2,53	31,06

Font: Elaboració pròpia.

Milions de dòlars corrents

Taula 14.11 Detall del finançament de Banca March

Banca March	Loans	Shareholding	Total general
Aernnova	19,82		19,82
2017	19,82		19,82
5/5/2019	9,76		9,76
5/5/2020	10,06		10,06
Airbus		6,44	6,44
2023		6,44	6,44
(en blanc)		6,44	6,44
Fecsa	0,03		0,03
2022	0,03		0,03
1/4/2023	0,03		0,03
General Dynamics		0,01	0,01
2023		0,01	0,01
(en blanc)		0,01	0,01
Indra		0,47	0,47
2023		0,47	0,47
(en blanc)		0,47	0,47
Leonardo		0,03	0,03
2023		0,03	0,03
(en blanc)		0,03	0,03
Rolls-Royce		0,15	0,15
2023		0,15	0,15
(en blanc)		0,15	0,15
Safran		1,72	1,72
2023		1,72	1,72
(en blanc)		1,72	1,72
Thales		0,13	0,13
2023		0,13	0,13
(en blanc)		0,13	0,13
Total general	19,85	8,95	28,8

Font: Elaboració pròpia.

Milions de dòlars corrents

Taula 14.12 Detall del finançament d'Abanca

Abanca	Loans	Total general
Aernnova	19,82	19,82
2017	19,82	19,82
5/5/2019	9,76	9,76
5/5/2020	10,06	10,06
Total general	19,82	19,82

Font: Elaboració pròpia.

Milions de dòlars corrents

Taula 14.13 Detall del finançament de Santa Lucía Asset Management

Santa Lucía...	Shareholding	Total general
Airbus	10,29	10,29
2022	0,11	0,11
(en blanc)	0,11	0,11
2024	10,18	10,18
(en blanc)	10,18	10,18
Safran	1,82	1,82
2022	0,07	0,07
(en blanc)	0,07	0,07
2024	1,75	1,75
(en blanc)	1,75	1,75
Total general	12,11	12,11

Font: Elaboració pròpia.

Milions de dòlars corrents

Taula 14.14 Detall del finançament d'Ibercaja Group

Ibercaja Group	Bondholding	Loans	Shareholding	Total general
Airbus	0,01		0,04	0,05
2023			0,04	0,04
(en blanc)			0,04	0,04
2024	0,01			0,01
29/10/2029	0,01			0,01
EME		5,79		5,79
2022		5,79		5,79
28/1/2028		5,79		5,79
Indra			0,83	0,83
2024			0,83	0,83
(en blanc)			0,83	0,83
Leonardo			2,34	2,34
2023			2,34	2,34
(en blanc)			2,34	2,34
Rheinmetall			2,53	2,53
2023			2,53	2,53
(en blanc)			2,53	2,53
Total general	0,01	5,79	5,74	11,54

Font: Elaboració pròpia.

Milions de dòlars corrents

Taula 14.15 Detall del finançament de Renta 4 Banco

Renta 4 Banco	Bondholding	Shareholding	Total general
Airbus	0,22	6,56	6,78
2024	0,22	6,56	6,78
29/10/2029	0,22		0,22
(en blanc)		6,56	6,56
Dassault		0,56	0,56
2024		0,56	0,56
(en blanc)		0,56	0,56
Leonardo		1,3	1,3
2024		1,3	1,3
(en blanc)		1,3	1,3
Rheinmetall		0,06	0,06
2024		0,06	0,06
(en blanc)		0,06	0,06
Rolls-Royce	0,23	0,27	0,5
2024	0,23	0,27	0,5
16/2/2026	0,23		0,23
(en blanc)		0,27	0,27
Safran		0,49	0,49
2024		0,49	0,49
(en blanc)		0,49	0,49
Thales		0,09	0,09
2024		0,09	0,09
(en blanc)		0,09	0,09
Total general	0,45	9,33	9,78

Font: Elaboració pròpia.

Milions de dòlars corrents

Taula 14.16 Detall del finançament de Metagestión

Metagestión	Shareholding	Total general
Airbus	3,72	3,72
2023	3,72	3,72
(en blanc)	3,72	3,72
Indra	4,12	4,12
2024	4,12	4,12
(en blanc)	4,12	4,12
Thales	1,11	1,11
2023	1,11	1,11
(en blanc)	1,11	1,11
Total general	8,95	8,95

Font: Elaboració pròpia.

Milions de dòlars corrents

Taula 14.17 Detall del finançament de Panza Capital

Panza Capital	Shareholding	Total general
Dassault	4,02	4,02
2024	4,02	4,02
(en blanc)	4,02	4,02
Thales	3,83	3,83
2024	3,83	3,83
(en blanc)	3,83	3,83
Total general	7,85	7,85

Font: Elaboració pròpia.

Milions de dòlars corrents

Taula 14.18 Detall del finançament de Grupo CIMD

CIMD Grupo	Bondholding	Shareholding	Total general
Airbus		1,38	1,38
2023		0,56	0,56
(en blanc)		0,56	0,56
2024		0,82	0,82
(en blanc)		0,82	0,82
Leonardo		0,54	0,54
2024		0,54	0,54
(en blanc)		0,54	0,54
Safran		0,77	0,77
2023		0,49	0,49
(en blanc)		0,49	0,49
2024		0,28	0,28
(en blanc)		0,28	0,28
Thales	5,62		5,62
2024	5,62		5,62
18/10/2028	5,62		5,62
Total general	5,62	2,69	8,31

Font: Elaboració pròpia.

Milions de dòlars corrents

Taula 14.19 Detall del finançament de COFIDES

COFIDES	Loans	Total general
Sapa	6,9	6,9
2019	6,9	6,9
27/11/2028	6,9	6,9
Total general	6,9	6,9

Font: Elaboració pròpia.

Milions de dòlars corrents

Taula 14.20 Detall del finançament d'Abante Asesores

Abante Asesores	Shareholding	Total general
Indra	5,21	5,21
2024	5,21	5,21
(en blanc)	5,21	5,21
Total general	5,21	5,21

Font: Elaboració pròpia.

Milions de dòlars corrents

Taula 15. Beneficis empresarials de les empreses del complex militar-industrial seleccionades durant el període 2015-2023

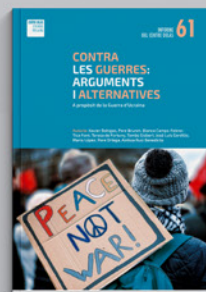
Empreses d'armes

	Indra	Rheinmetall (Expal)	Airbus	Aernnova	ITP (Rolls-Royce)	General Dynamics	Saab	Dassault	Thales	Safran	Nammo	Total
2015		160 €	2.600 €	71 €	710 €	2.791 €	125 €	577 €	765 €	1.482 €	24 €	9.305 €
2016	70 €	215 €	990 €	658 €	780 €	2.365 €	105 €	447 €	946 €	1.804 €	29 €	8.409 €
2017	127 €	252 €	2.800 €	700 €	827 €	2.679 €	135 €	410 €	822 €	2.623 €	19 €	11.394 €
2018	120 €	354 €	3.000 €	740 €	880 €	3.073 €	119 €	681 €	982 €	1.768 €	25 €	11.743 €
2019	121 €	335 €	-1.300 €	719 €	983 €	3.206 €	181 €	615 €	1.122 €	2.732 €	17 €	8.731 €
2020	-65 €	-27 €	-1.100 €	-	735 €	2.910 €	97 €	491 €	483 €	844 €	36 €	4.405 €
2021	143 €	291 €	4.200 €	515 €	900 €	2.997 €	181 €	774 €	1.089 €	760 €	39 €	11.889 €
2022	172 €	469 €	4.200 €	740 €	1.047 €	3.117 €	204 €	932 €	1.121 €	1.178 €	44 €	13.224 €
2023	206 €	535 €	3.700 €	875 €	1.305 €	3.053 €	307 €	1.051 €	1.023 €	2.028 €	46 €	14.129 €
2024	184 €	-	-	-	-	3.474 €	376 €	-	-	3.068 €	-	7.102 €
Total	1.078 €	2.584 €	19.090 €	5.018 €	8.168 €	29.666 €	1.829 €	5.978 €	8.353 €	18.287 €	279 €	

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades publicades per les mateixes empreses.

Nota: Es destaquen les dades dels anys 2015, 2019 i 2023 perquè són les dades utilitzades per a crear el gràfic 2. En aquest gràfic, s'utilitza l'any de la sèrie amb menors beneficis (en blau) per a normalitzar la resta de beneficis en relació a aquest any. D'aquesta manera podem comparar unes empreses amb altres a nivell qualitatiu, és a dir, veure si pugen, baixen o es mantenen els beneficis i en quina proporció, malgrat estar parlant de quantitats diferents, perquè comparem empreses de diferent grandària i capacitat productiva. Hi ha 3 dades en vermell que no tenim en compte a l'hora de normalitzar perquè són negatives i coincideixen amb l'any del COVID-19, quan va haver-hi molt de desajustament financer, productiu i comptable. En el cas d'Indra no disposem de dades per al 2015 i s'utilitzen les de 2016. Per Kutxabank les dades són de gener-setembre; per Banca March, gener-juny; i d'Ibercaja no estan disponibles en la data de realització d'aquest informe.

INFORME CENTRE DELÀS

Si values les nostres recerques
i vols ajudar-nos a mantenir el nostre
rigor i independència, pots fer-te
soci/a o fer un donatiu escanejant
el codi QR o en aquest enllaç:
<https://centredelas.org/fes-te-soci-a/>

CENTRE DELÀS
D'ESTUDIS
PER LA PAU

Amb el suport de:

